

Memòria i informe de gestió 2013

Consorci de Serveis Socials de Barcelona

1. Presentació

- 1.1. Missió**
- 1.2. L'organigrama**
- 1.3. El Consell de Govern**
- 1.4. Les actuacions del Consell de Govern i la Comissió Mixta**

2. Els serveis del Consorci

- 2.1. El servei d'atenció a la infància en risc i desemparada**
- 2.2. El servei d'atenció a les persones amb discapacitats**
- 2.3. El servei d'atenció a les dones que han patit violència masclista**
- 2.4. El servei d'atenció a les persones en situació de dependència**
- 2.5. El servei d'atenció a les persones amb drogodependències**
- 2.6. Altres serveis**

1. Presentació

La Carta Municipal de Barcelona, aprovada per la Llei 22/1998, de 30 de desembre, crea a l'article 61, el Consorci de Serveis Socials de Barcelona i el defineix com un ens associatiu entre la Generalitat de Catalunya (60%) i l'Ajuntament de Barcelona (40%).

El Consorci de Serveis Socials té personalitat jurídica pròpia i independent de la de les administracions consorciades, així com capacitat de ser titular de drets i obligacions, dins els límits establerts per l'ordenament jurídic. Es regeix per uns estatuts propis i per l'esmentada Carta Municipal. L'òrgan de govern superior del Consorci és el seu Consell de Govern. Està presidit per l'Honorable Consellera del Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya i vicepresidit per l'Il·lustríssima segon Tinent d'Alcalde d'Acció Social i Ciutadania de l'Ajuntament de Barcelona.

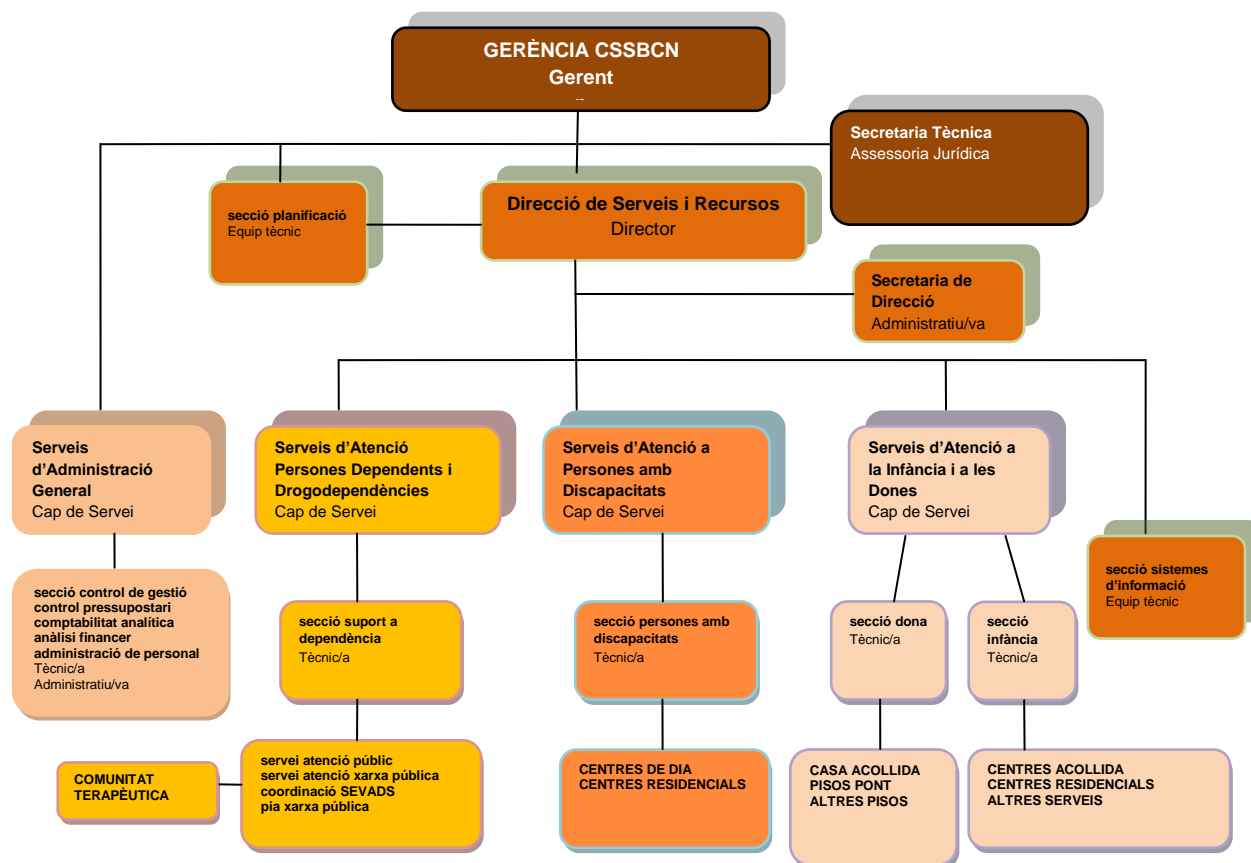
1.1. Missió

El Consorci consolida, completa i desenvolupa una xarxa de serveis socials universal i de qualitat per la ciutadania de Barcelona, mitjançant la planificació estratègica i la gestió dels serveis socials especialitzats per tal de garantir, molt especialment, la cobertura de les necessitats socials dels col·lectius amb més risc d'exclusió. De manera destacada el Consorci programa, presta i gestiona els serveis socials d'atenció especialitzada d'abast superior, que impliquen funcions de valoració, diagnòstic, tractament, suport o rehabilitació.

El Consorci també pot, si s'escau: elaborar la planificació general en matèria de serveis socials a l'àmbit del municipi de Barcelona, l'aprovació de la qual correspon al Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya; proposar al Govern de la Generalitat la reglamentació de les entitats, els serveis i els establiments, públics i privats, que prestin serveis socials en el municipi de Barcelona; organitzar la informació a la ciutadania i proporcionar el suport informatiu, d'avaluació i estadístic a les tasques ordenadores i planificadores dels serveis socials; i emetre informe pel que fa a les sol·licituds relatives a l'atorgament de subvencions i convenis formulats per la Generalitat de Catalunya o l'Ajuntament de Barcelona amb l'Estat o altres entitats públiques o privades que afectin el municipi Barcelona, en l'àmbit funcional del Consorci.

Igualment, d'acord amb els seus Estatuts, el Consorci de Serveis Socials de Barcelona pot exercir, també, les competències que, si s'escau, li deleguin les dues administracions consorciades.

1.2. L'organigrama

1.3. El Consell de Govern

D'acord amb l'article 10 del decret 113/2006 de 25 d'abril de constitució del Consorci, és part de l'estructura del mateix, el Consell de Govern, com a òrgan superior del consorci. Es compon de la persona titular de la Presidència, la persona titular de la Vicepresidència, 5 membres en representació de la Generalitat de Catalunya i 3 membres en representació de l'Ajuntament de Barcelona, nomenats lliurement per les administracions consorciades.

Presidència

Hble. Sra. Neus Munté i Fernández

Consellera de Benestar Social i Família

Vicepresidència

Ima. Sra. Teresa M. Fandos i Payà

Tinent d'Alcalde de l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports

Vocals

Sra. Dolors Rusinés Bonet

Secretària General de Benestar Social i Família

Sr. Xavier Bosch i García

Director General d'Immigració

Sra. Carmela Fortuny i Camarena

Directora General de l'ICASS

Sra. M. Mercè Santmartí i Miró

Directora General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència

Sra. Dolors Gordi i Julià

Secretària de Família

Ima. Irma Rognoni i Viader

Regidora de l'àrea de Qualitat de vida, Igualtat i Esports

Sr. Àngel Miret i Serra

Gerent de l'àrea de Qualitat de vida, Igualtat i Esports

Sra. Glòria Figuerola i Anguera

Directora executiva de l'àrea de Qualitat de vida, Igualtat i Esports

Amb veu i sense vot

Sra. Maria Eva Beas Cruz

Secretària del Consell de Govern

Sr. Josep Pera Colomé

Gerent del Consorci de Serveis Socials de Barcelona

1.4. Les actuacions del Consell de Govern i la Comissió Mixta

En les sessions del Consell de Govern s'aproven els pressupostos previstos per a cada exercici, les liquidacions pressupostàries, els comptes anuals, i s'encomanen al Consorci tasques concretes del seu àmbit competencial.

En aquestes sessions també es fa el seguiment de les principals tasques encomanades al Consorci: la gestió dels centres i serveis especialitzats traspassats en els àmbits de l'atenció a la infància i a l'adolescència en risc; de les dones que han patit violència masclista; de l'atenció a les persones amb discapacitat; de l'atenció a persones amb drogodependències, així com les tasques de coordinació i suport al desplegament de la Llei de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les Persones en Situació de Dependència (LAPAD) a la ciutat de Barcelona.

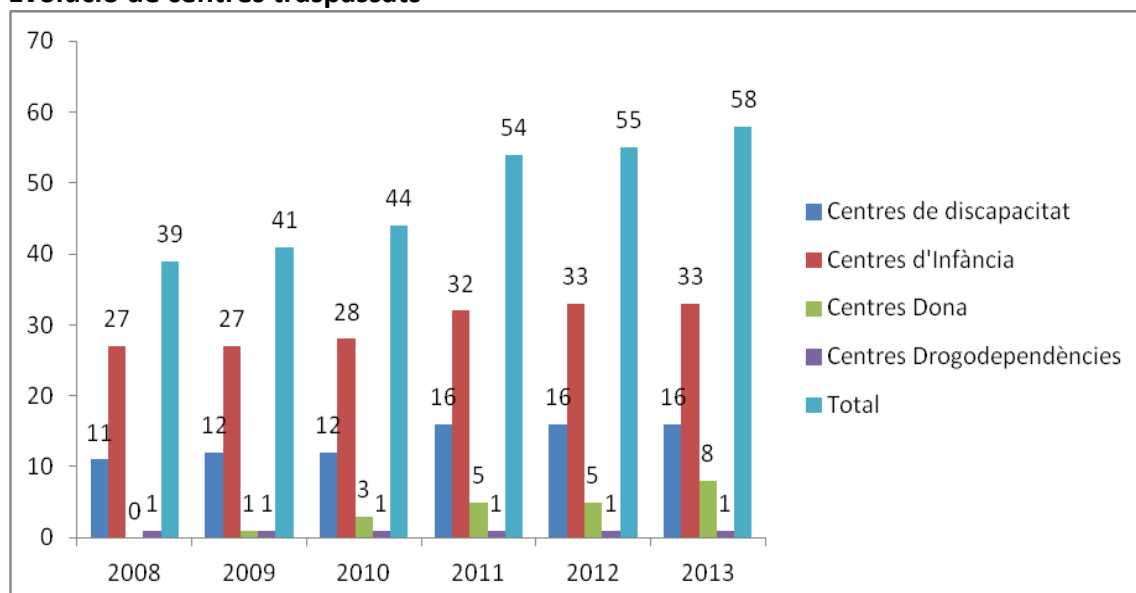
El Consorci també compta amb la Comissió Mixta, integrada per membres d'ambdues administracions consorciades. Es tracta d'una comissió que es reuneix per avaluar i acordar els traspessos al Consorci.

En sessió de maig de 2013 la Comissió Mixta va acordar el traspàs, per part del Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya i en l'àmbit de la protecció a la infància, de 3 centres residencials d'acció educativa (CRAEs). Es tracta del CRAE Joan Torras amb 20 places per adolescents, el CRAE Urrutia amb 12 places i el CRAE Pujades amb 16 places.

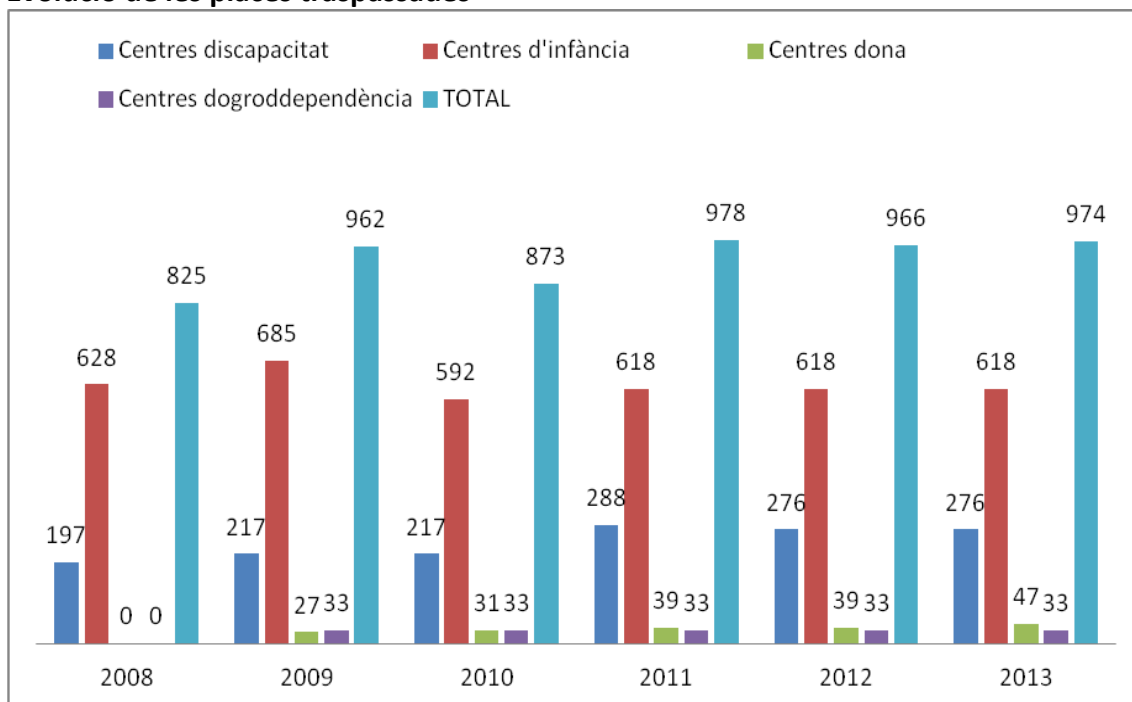
En aquella mateixa sessió s'acordava també el traspàs, per part de l'Ajuntament de Barcelona i en l'àmbit de dona, de 3 pisos d'atenció a dones que han patit violència masclista: 2 pisos de 3 habitacions amb un total de 6 places i un tercer pis amb 2 places vinculats al programa d'atenció a dones víctimes d'assetjament sexual, de l'agència "Abits".

Aquests traspessos foren posteriorment aprovats pel Consell de Govern. Els traspessos d'Infància es van fer efectius l'1 de gener de 2014, mentre que els de dona ja ho foren al llarg del darrer trimestre de l'any. Per aquesta raó aquests darrers es tenen en consideració en el present informe de gestió, mentre que els d'infància no s'hi inclouen i es pendran en consideració en la de l'any següent.

Evolució de centres traspassats

Evolució de les places traspassades

2. Àmbits de gestió

El Consorci de Serveis Socials de Barcelona atén cinc àmbits de gestió de serveis especialitzats: atenció a la infància en risc i desemparada; atenció a les dones que han patit violència masclista; atenció a les persones amb discapacitats; atenció a les persones dependents i atenció a les persones drogodependents.

La Gerència compta amb els serveis d'Informació i comunicació, administració general, planificació i serveis jurídics, els quals assisteixen igualment la resta d'àmbits especialitzats.

El total de recursos traspassats que gestiona de manera directa, delegada o concertada el Consorci de Serveis Socials de Barcelona és de 58 que impliquen una oferta global de 974 places.

2.1. Atenció a la infància en risc i desemparada

Recursos residencials

En Infància i l'Adolescència la tasca del CSSBCN té diversos vessants. En primer lloc, s'encarrega de la gestió de la gestió directa i la supervisió dels centres propis (CA Llimoners i CRAE Sant Andreu); el seguiment, la coordinació i la supervisió de la gestió de la resta de recursos residencials (gestió delegada o col·laboradora), i l'atenció residencial per a joves vulnerables. Al 2013 això va suposar el seguiment d'un total de 618 places.

La tasca també compren el seguiment tècnic i de gestió d'altres recursos residencials de la ciutat encara pendents de traspàs, com ara dues Cases d'Infants (Alexandre Galí i Paulo Freire); els CRAE Joan Torras i Urrutia, i dos pisos de joves vulnerables amb un total de 60 places.

A finals del 2013, en l'àmbit de l'atenció a la infància en risc i desemparada i joves vulnerables, doncs, el Consorci gestionava directament o realitzava el control de la gestió d'un total de 39 (33 traspassats) recursos residencials, que sumaven una oferta per a l'atenció de 678 places.

La supervisió dels centres residencials consisteix en acompanyar en la gestió dels equipaments i vetllar per la qualitat del recurs i de la intervenció educativa. A més, el Consorci assessora en el procés de revisió i validació de la documentació tècnica corresponent. D'altra banda s'ha de garantir una correcta ràtio de professionals i de la seva titulació, alhora que proporcionar eines i formació útil per a la feina als equips dels centres.

Les tasques desenvolupades pel Consorci tenen la finalitat d'intentar aportar valor afegit als centres i als infants i adolescents objecte de la intervenció. Es tracta d'actuacions de promoció del lleure, renovació d'espais, col·laboració en programes d'educació i salut, participació en circuits, xarxes i espais de coordinació tant a nivell institucional, com amb el conjunt de serveis que treballen o incideixen en l'àmbit de la infància o l'adolescència a la ciutat.

Altres recursos i programes

Aquestes actuacions també comprenen la promoció de projectes complementaris o de tall innovador a l'activitat habitual dels centres amb l'objectiu de facilitar nous recursos que complementin els ja existents i que ajudin a millorar la qualitat de l'atenció dels infants i dels adolescents, com és el cas del projecte Jo Torno a Casa.

2.1.1. Població atesa

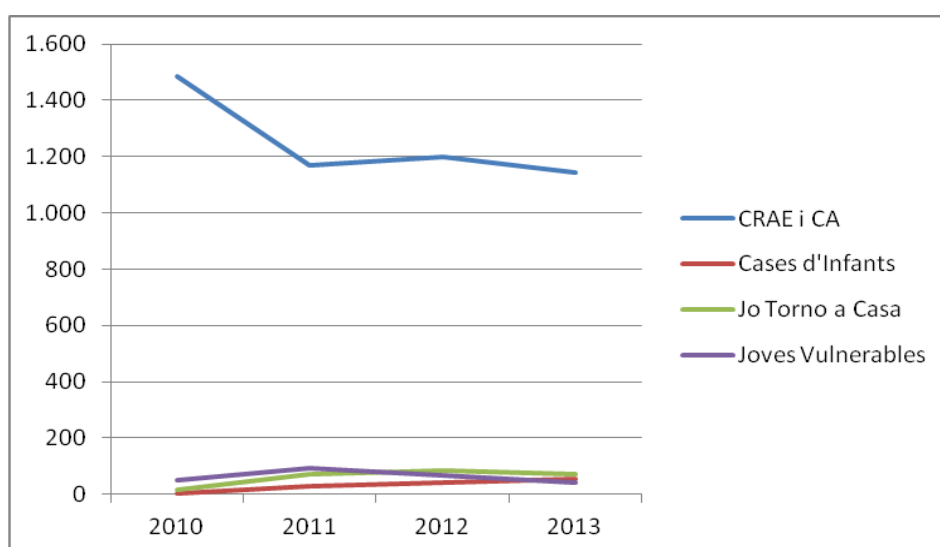
PROJECTE	2013	2012	2011
Centres de menors (CRAE i CA)	1.145 Infants/adolescents	1.198 Infants/adolescents	1.169 infants/adolescents
Cases d'Infants	29 famílies i 56 infants	30 famílies i 44 infants	18 famílies i 28 infants
Jo Torno a Casa	60 adults de 34 famílies i 70 infants (54 derivats + 16 germans)	77 adults de 42 famílies i 83 infants (62 derivats + 21 germans)	86 adults de 38 famílies i 73 infants (47 derivats + 26 germans)
Joves Vulnerables	43 joves	67 joves	93 joves
Total infants i adolescents	1.314	1.392	1.363
Total persones ateses	1.374	1.499	1.467

En el conjunt total de CRAE i CA es van atendre 1.145 infants i adolescents, nombre lleugerament inferior a l'any anterior. Les Cases d'Infants van atendre 56 infants i 29 famílies durant el 2013, mentre que l'any 2012 havien estat atesos 44 infants i 30 famílies.

El nombre d'infants i adolescents atesos en el Jo Torno a Casa ha estat de 70 pertanyents a un total de 34 famílies. La disminució d'infants en relació a l'any anterior s'explica per l'increment de la complexitat dels casos i la reordenació dels equips d'EAIAs a la ciutat.

Finalment, els joves vulnerables (que tenen majoria d'edat per decret de fiscalia i són menors d'edat per passaport) atesos al circuit de pisos del Consorci i de l'Ajuntament de Barcelona va ser de 43. Aquesta disminució s'explica per la progressiva disminució de joves amb aquestes característiques que arriben a la ciutat de Barcelona.

Al llarg del 2013 es van atendre un total de 1.374 persones, de les quals 1.314 són infants i joves i 60 persones adultes.

2.1.2. Gestió i seguiment de centres

CENTRE	TIPUS DE GESTIÓ	TIPOLOGIA	EDAT	SEXE	PLACES
CENTRE D'ACOLLIDA GAUDÍ	Col·laborador	CA	12 a 18	M	28
MASPINS	Gestió delegada	CA	12 a 18	M	30
CAUI JOSEP PALLACH	Col·laborador	CA	0 a 12	MX	36
CENTRE D'ACOLLIDA TALAIA	Gestió delegada	CA	13 a 18	F	30
CENTRE CODA	Col·laborador	CA	12 a 18	M	25
CENTRE D'ACOLLIMENT ELS LLIMONERS	Propi	CA	0 a 12	MX	27
CASA MILÀ	Col·laborador	CRAE	12 a 18	MX	14
PISOS MARAGALL	Col·laborador	CRAE	16 a 18	M	25
RESIDÈNCIA KAIRÓS	Col·laborador	CRAE	14 a 18	F	20
LA LLAR - SUARA	Col·laborador	CRAE	16 a 18	F	10
LA LLAR COLLSEOLA	Col·laborador	CRAE	4 a 15	MX	20
RESIDÈNCIA MINERVA	Col·laborador	CRAE	4 a 18	MX	24
SANTS MEDIR	Col·laborador	CRAE	4 a 16	MX	17
CASAS DE FAMÍLIA NAZARET	Col·laborador	CRAE	4 a 16	F	29
CASA DE FAMÍLIA TRAFALGAR	Col·laborador	CRAE	4 a 16	MX	6
CASA SOLAZ INFANTIL	Col·laborador	CRAE	2 a 14	MX	16
LES PALMERES	Col·laborador	CRAE	3 a 18	MX	12
LLAR CLAUDINA	Col·laborador	CRAE	4 a 16	MX	6
LLAR SANT JOSEP MUNTANYA	Col·laborador	CRAE	3 a 18	MX	63
LLAR TURÓ BLAU	Col·laborador	CRAE	3 a 12	MX	10
MARIA REINA	Col·laborador	CRAE	3 a 12	MX	28
OBRA NTRA. SRA. DE FÀTIMA	Col·laborador	CRAE	0 a 5	MX	32
DOLORS ALEU	Col·laborador	CRAE	15 a 18	F	10
LA SALLE	Col·laborador	CRAE	4 a 16	MX	8
RESIDÈNCIA VILAPISCINA	Col·laborador	CRAE	6 a 18	MX	14
LLAR EL NINO - ASPASIM	Col·laborador	CRAE	A partir de 12	MX	4
LLAR LA PUÇA - ASPASIM	Col·laborador	CRAE	8 a 13	MX	8
PORTAL DE L'ANGEL	Col·laborador	CRAE	12 a 18	M	12
COMUNITAT INFANTIL DE SANT ANDREU	Propi	CRAE	6 a 16	MX	22
CASA D'INFANTS CARMEN AYMERICH	Col·laborador	CI		MX	14
2 Pisos FUNDACIÓ INICIATIVES SOLIDÀRIES	Col·laborador	JV		M	12
1 Pis CEPAIM	Col·laborador	JV		M	6
TOTAL PLACES CENTRES TRASPASSATS					618
JOAN TORRAS	Col·laborador	CRAE	12 a 18	M	20
URRUTIA	Col·laborador	CRAE	12 a 18	MX	12
CASA D'INFANTS ALEXANDRE GALÍ	Col·laborador	CI	3-18	MX	8
CASA D'INFANTS PAULO FREIRE	Col·laborador	CI	3-18	MX	8
1 Pis FUNDACIÓ INICIATIVES SOLIDÀRIES	Col·laborador	JV		M	6
1 Pis CEPAIM	Col·laborador	JV		M	6
TOTAL PLACES + CENTRES SEGUIMENT					678

2.1.2.1. Supervisió general de la gestió de CRAEs i CAs

Durant 2013 el Consorci ha gestionat o supervisat la gestió de 31 centres per infants i adolescents tutelats per la DGAIA a la ciutat de Barcelona (25 CRAE i 6 CA).

El treball que es fa amb els centres consisteix en:

- L'acompanyament en la gestió dels equipaments
- Vetllar per uns estàndards de qualitat del recurs i de la intervenció
- Assessorar en el procés de revisió de la documentació tècnica troncal dels centres, i validar posteriorment aquesta documentació
- Garantir una correcta ràtio i titulació de l'equip professional
- Proporcionar als equips dels centres eines i formació útil per al desenvolupament de la seva tasca.
- Fer el seguiment de processos d'obertura i tancament de centres a nivell intern i de l'entorn comunitari.

El seguiment dels centres implica un treball conjunt amb les direccions i es fa de forma periòdica presencialment i continuada a través del correu electrònic i telefònicament. La metodologia de treball és molt flexible i s'adapta a les necessitats de cada centre i es presenta com un acompanyament i un suport a les direccions en la gestió del recurs, l'atenció als i les infants i adolescents i el lideratge de l'equip de professionals.

Centres de menors (CRAE i CA)			
2013	2012	2011	2010
1.145	1.198	1.169	1.487
infants / adolescents	Infants/adolescents	infants/adolescents	infants/adolescents

En relació a l'esforç que suposa la gestió del conjunt de centres d'atenció a la infància i a l'adolescència de la ciutat de Barcelona cal assenyalar els treball intensiu que suposa l'obertura de nous centres.

L'any 2013 es van obrir dos nous centres, els CRAE Urrutia i Portal de l'Àngel. Amb les dues direccions s'ha fet un traspàs dels sistema de coordinació i de comunicació així com la documentació que cal lliurar a les diferents administracions. S'han valorat els torns i els horaris de l'equip educatiu i les funcions juntament amb les tasques establertes per torns. Respecte a l'organització dels joves s'ha supervisat els horaris. S'ha iniciat el treball de valoració del PEC i de les programacions específiques dels recursos. En el cas del CRAE Portal de l'Àngel, s'ha fet un seguiment sistemàtic de les incidències amb l'entorn i sobretot amb l'escala de veïns.

Un altres aspecte important són els canvis en la direcció dels centres. En aquest sentit durant el 2013 s'ha fet seguiment del canvi de direcció en dos centres, Talaia i Casa Milà. En el cas de Talaia, la baixa per maternitat de la directora ha suposat la

incorporació del sotsdirector a la direcció. I en el cas de Casa Milà, cal ressaltar que han hagut dos canvis de direcció per motius personals, un al març i l'altre al juliol.

2.1.2.2. Suport i acompanyament tècnic

Documentació tècnica

Un dels aspectes fonamentals amb el treball que es realitza amb els centres és la supervisió de la documentació tècnica. Aquest és un aspecte bàsic, ja que permet homogeneïtzar els criteris de qualitat en l'atenció, així com fer un seguiment més sistemàtic de les pràctiques dels diferents centres.

Durant el 2013 s'ha treballat en 38 documents de 26 centres diferents, concretament s'ha treballat amb 11 PEC, 19 RRI i 8 normatives. D'aquests, s'han validat oficialment 7 documents: dos PEC, quatre RRI i una Normativa.

	Projecte educatiu de Centre (PEC)	Reglament de Règim Intern (RRI)	Normativa
En revisió	Casa Solaz, Fátima, Joan Torres, St. Andreu, Dolors Aleu, CAUI, Pisos Maragall, Minerva i Urrutia	La Llar, Gaudí, Minerva, Sants-Medir, CAUI, Collserola, Pisos Maragall, Natzarret, St. Josep de la Muntanya, Talaia, La Salle, Dolors Aleu, Mas Pins, Kairós i Vilapicina	CAUI, Llimoners, Collserola, Casa Milà, Portal de l'Àngel, Gaudí i Llar Claudina
Treballat i validat	Collserola i Sants-Medir	CODA, Trafalgar, Turó Blau i Les Palmeres	Natzarret

Al marge d'aquesta documentació, s'ha continuat revisant i fent devolutiva de les memòries i programacions anuals, i de les programacions específiques de períodes de vacances (Nadal, Setmana Santa i estiu).

Equips professionals

En relació a l'acompanyament dels equips professionals, cal assenyalar que en el cas dels centres propis, el seguiment de les qüestions referides al personal han pres enguany, una certa importància. En el cas de St. Andreu perquè s'ha produït la incorporació de tres noves educadores, provinents d'un altre CRAE de la Generalitat de Catalunya situat fora de la ciutat de Barcelona, que ha tancat. Això ha suposat fer el seguiment del procés d'incorporació d'aquestes professionals, dels processos de sortida d'altres professionals i de l'adaptació al centre de les educadores novingudes a St. Andreu.

En el cas del CA Llimoners, arran de tot el procés de canvi de l'entitat gestora de l'equip tècnic i de canvis en el mateix equip tècnic, s'ha fet un seguiment amb l'equip directiu de les conseqüències que dels canvis han produït.

Per altra banda, s'ha treballat conjuntament amb els centres per fer una revisió del seu diari i/o agenda general, amb el doble objectiu de fer una revisió del contingut d'aquesta eina metodològica i acompanyar-los en el procés de millora d'aquest

instrument. La finalitat darrera ha estat vetllar perquè tots els centres puguin disposar d'un bon registre del què passa diàriament i que aquesta eina de coordinació sigui emprada eficaçment per part de tot l'equip professional. Al llarg del 2013, s'han revisat el diari i/o agenda d'un total de 13 centres.

En la línia de millora del seguiment dels centres, durant l'any 2013 s'ha continuat amb l'anàlisi del personal voluntari amb l'objectiu de conèixer el nombre de voluntaris que hi ha a cada centre, les funcions que desenvolupen, el procés de selecció i coordinació d'aquest personal.

2.1.2.3. Incidències 2013

Al llarg del 2013 s'ha posat molt d'èmfasi en el seguiment i l'abordatge de les incidències dels centres tant internes com respecte l'entorn. Pel que fa a les incidències internes, cal dir que s'han obert dos expedients administratius, s'ha continuat treballant amb un expedient obert l'any passat i s'ha fet seguiment de la implementació de les millores recomanades al CA CODA.

En relació a les incidències externes, doncs, s'ha continuat amb la mateixa línia de treball, iniciada fa uns anys, de prevenció comunitària relacionada amb la ubicació d'un centre per a infants i adolescents tutelats per la DGAIA. Al llarg del 2013 des del CSSBCN s'han continuat impulsant reunions periòdiques amb els serveis i professionals de la xarxa d'aquells centres que l'obertura ha suposat (o podia suposar) conflictes veïnals. Així, s'han realitzat reunions amb professionals de prevenció dels districtes, amb els equips d'educadors de carrer, amb l'equip de mediació de l'Ajuntament de Barcelona, amb els Mossos d'Esquadra (ME), la Guàrdia Urbana (GUB) i les direccions dels centres, realitzant també reunions amb veïns i veïnes quan el conflicte generat ha estat gran.

Concretament, aquest 2013 s'han realitzat en el marc d'aquest marc de prevenció de conflictes, 33 iniciatives, principalment treballant amb quatre territoris:

- El Districte de Sarrià, pel CA Mas Pins, amb qui es fa el seguiment de l'impacte del centre a l'entorn.
- El Districte d'Horta-Guinardó, pel CRAE Pisos Maragall. S'han anat abordant les incidències que han sorgit als voltants del centre i s'ha treballat sobre aspectes relacionats amb neteja, sorolls, col·laboració amb entitats, etc.
- El Districte de Gràcia, on s'ha fet seguiment de les queixes veïnals respecte el soroll del CA Gaudí i les incidències al voltant del centre. Aquest any s'han pres mesures especials per reduir el soroll i algunes conductes dels nois als voltants del centre han millorat, per tant les queixes dels veïns han disminuït molt, arribant a reconèixer l'esforç fet pels i les professionals del centre
- El Districte de Ciutat Vella, on s'ha fet el seguiment de l'obertura del CRAE Portal de l'Àngel i, sobretot, s'han abordat incidències i conflictes, especialment aquelles que han suposat un problema per al veïnat de la mateixa finca.

2.1.3. Impuls i seguiment de projectes

Des del Consorci de Serveis Socials de Barcelona amb la voluntat de donar resposta a les noves realitats emergents es venen impulsant, en els darrers anys, projectes alternatius o complementaris al model tradicional de centres residencials i d'acollida per a infants i adolescents. Els tres projectes principals que han estat desenvolupats en aquesta línia han estat el projecte Cases d'Infants, el programa Jo Torno a Casa i el projecte de Joves Vulnerables.

2.1.3.1. Cases d'Infants, Jo torno a casa i Joves Vulnerables

Cases d'infants (CI)

El projecte Cases d'Infants és un projecte que acull nens, nenes i adolescents de 3 a 18 anys, no necessàriament tutelats/es per la DGAIA, i les seves famílies. Així, ofereix tant un lloc residencial per als infants i adolescents, com un espai d'intervenció amb les famílies. L'objectiu bàsic és millorar les relacions familiars, apoderar els pares i mares, potenciar les seves habilitats marentals i paternals, i en definitiva, treballar per tal que les condicions familiars que motivaren l'ingrés dels infants no es reproduueixin, facilitant a mig termini (un any) el retorn de l'infant o adolescent a casa seva.

En definitiva, es treballa tant amb els i les menors com amb llurs familiars, possibilitant diferents estadis d'intervenció i acompanyament, tot oferint tres tipologies de places: les residencials (intervenció amb les famílies dins del servei i acollida residencial dels nens, nenes i adolescents), les intermitents (intervenció combinada dins del servei i a casa) i les de suport (intervenció a domicili).

El projecte Cases d'Infants s'ha anat consolidant des de la seva posada en marxa a la ciutat de Barcelona. Aquest 2013 s'ha treballat molt especialment la vessant de millora continua del projecte i el CSSBCN hi ha intervingut amb: El seguiment tècnic dels tres equipaments residencials a la ciutat: Carme Aymerich, Alexandre Galí i Paulo Freire.

L'assignació de places i seguiment de casos de Barcelona. S'han valorat 40 nous casos i s'ha fet el seguiment dels 14 que ja estaven atesos l'any 2012. L'assistència i participació a la Comissió de Seguiment del Projecte a nivell nacional.

Cases d'Infants			
2013	2012	2011	2010
29 famílies i 56 infants	30 famílies i 44 infants	18 famílies i 28 infants	2 famílies i 3 infants

Jo torno a casa (JTC)

El Programa Jo Torno a Casa es un servei d'acompanyament als nens, nenes i adolescents i a llurs famílies, durant el procés de desinternament i acoblament de nou al domicili familiar, després d'haver estat acollit/da en CRAE o centres d'acollida. Gestionat per EDUVIC, es tracta d'una tasca complementària a la que fan els EAIA, per

tal de fer una intervenció d'acompanyament i apoderament de tots els membres de la família, des d'una vessant socio-educativa i terapèutica, en el seu retrobament.

El seguiment que es fa del projecte és mensual, i les funcions específiques del CSSBCN pel que fa a aquest seguiment són les de garantir un bon funcionament del servei, donar suport i facilitar les gestions i contactes que els i les professionals del servei puguin necessitar, coordinar i afavorir la participació dels diferents serveis implicats en l'atenció dels menors (EAIA, serveis socials i JTC), així com prestar especial atenció a aquells casos que requereixen d'una supervisió o assessorament extern.

Tal i com s'ha indicat anteriorment, al llarg del 2013 s'han atès 70 infants i/o adolescents de 34 famílies. Una gran majoria de famílies han aconseguit el retorn dels seus fill/es, donat que han estat capaces de consolidar un entorn familiar estable i protector.

El total de sessions realitzades amb les famílies, infants i adolescents en els espais de teràpia familiar, intervenció educativa/terapèutica individual i acompanyaments socio-educatius ha estat de 566. La durada de les sessions terapèutiques ha estat de 60 a 90 minuts i la dels acompanyament socio-educatius de 60 a 120 minuts.

Jo Torno a Casa			
2013	2012	2011	2010
60 adults de 34 famílies	77 adults de 42 famílies	86 adults de 38 famílies	18 adults de 13 famílies
70 infants /adolescents (54 derivats + 16 germans)	83 infants/adolescents (62 derivats + 21 germans)	73 infants/adolescents (47 derivats + 26 germans)	15 infants/adolescents (13 derivats + 2 germans)

El valor afegit del projecte es sosté en diversos eixos. En primer lloc, es tracta d'una resposta especialitzada, intensiva i acotada en un temps, amb una proposta tècnica de treball amb la família realitzada pel seu professional referent. També es treballa a partir de les capacitats de la família i es promou un treball en xarxa amb tots els agents i recursos que poden afavorir l'evolució positiva del cas. Finalment, es treballa en processos d'acompanyament del les famílies per tal que coneguin els serveis que tenen al seu barri i estableixin relacions cordials i adequades amb el seu entorn

Joves vulnerables

El projecte de joves vulnerables consisteix en el servei d'habitatge temporal compartit amb suport socioeducatiu per a joves immigrants no acompanyats en situació de vulnerabilitat. És un recurs pont, que permet garantir un millor procés d'inserció social i d'autonomia personal. Es realitza un pla de treball global i les condicions d'estada són d'un període de prova o adaptació inicial d'un mes i una estada total de tres mesos, prorrogable fins un màxim de tres mesos més. Els destinataris són menors no acompanyats d'origen subsaharià tutelats per l'administració pública però que són declarats majors d'edat per la Fiscalia atenent als dubtes sobre la validesa dels seus

documents acreditatius de l'edat i segons els resultats de les proves òssies. Per altra banda, també poden ser joves que tot just han complert la majoria d'edat, però que per les seves característiques són considerats altament vulnerables davant de les condicions de vida que suposa estar sense llar i sense família. Aquest arriben al projecte a través dels educadors de carrer de l'Ajuntament.

Aquest projecte és gestionat per la Fundació CEPAIM-ACISI amb 2 pisos de 6 places i per la Fundació Iniciatives Solidàries amb 3 pisos de 6 places cadascun. El projecte ofereix, doncs, un total de 30 places.

Com a innovació l'any 2013 s'ha establert un circuit de treball i coordinació amb la Unitat de Medicina Tropical de Drassanes per facilitar l'accés dels joves a la sanitat.

La disminució progressiva dels joves atesos és deguda a una disminució de joves immigrants que arriben a la ciutat de Barcelona. Per altra banda, la disminució de la pressió en aquest dispositiu ha facilitat una millora en l'atenció dels joves especialment en l'increment del temps d'esada en els pisos.

L'estada en els pisos també suposa tot un conjunt de tasques de suport realitzades per les entitats gestores i pel Consorci. El Consorci ofereix l'acompanyament i l'assessorament en els tràmits vinculats amb estrangeria i amb l'obtenció de l'empadronament. També col·labora amb les entitats en la recerca de possibles sortides laborals i amb aspectes relacionats amb la seva formació.

JOVES VULNERABLES			
2013	2012	2011	2010
43 joves	67 joves	93 joves	52 joves

2.1.3.2. Altres projectes

Hòquei

El CSSBCN té signat un conveni de col·laboració amb la secció de hòquei del Fútbol Club Barcelona, (el Barceloní Stick HC), per la formació esportiva en els CRAES i centres d'Acollida de la ciutat. L'objectiu consisteix en donar formació esportiva als nens, nenes i adolescents dels centres per complementar la necessitat d'aportar nous jugadors a la secció, entesa aquesta incorporació no només com una finalitat esportiva, sinó també des d'una vessant educativa i integradora.

Els centres participants amb algun infant o adolescent han estat, CRAE Maria Reina (8 usuaris), CRAE Natzarret (6 usuaris) i C.A. Llimoners (1 usuari). En total 15 beneficiaris d'aquest projecte.

Canviem-ho

En la línia de treballar la transversalitat de gènere en els serveis d'infància i adolescència, des del CSSBCN conjuntament amb el Programa Canviem-ho de

l'Ajuntament de Barcelona, es va posar en marxa l'any 2013 un projecte de detecció de conductes sexistes dins dels centres de nois adolescents (la majoria d'ells MENAS). Es tracta de veure quin nivell d'interiorització de comportaments masculistes i de pautes de masculinitat tradicionals tenen tant aquests nois, com els i les professionals que treballen en aquests centres, per tal de poder corregir-les en posterioritat.

Durant l'any 2013 el projecte es va iniciar als centres d'acollida CODA, Mas Pins i Gaudí, i als CRAE Casa Milà, Joan Torres i Pisos Maragall.

2.1.4. Coordinació institucional i cívica

El CSSBCN promou el treball en xarxa i col·labora estretament amb els àmbits de les administracions consorciades, així com amb les entitats gestores dels recursos de la ciutat.

Aquest treball en xarxa implica, entre altres, la coordinació amb la Direcció General d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (DGAIA) per posar en comú les línies d'actuació amb els centres, especialment davant d'incidències, i sobretot, a l'hora de revisar els Reglaments de Règim Intern. Durant l'any 2013 cal destacar la coordinació i les reunions conjuntes amb les EFI corresponent dels següents centres:

- Amb el CRAE Casa Milà per abordar conjuntament centre i administracions les incidències i les característiques de la població atesa, per tal de preservar l'equip, la resta d'adolescents i garantir un bon funcionament del centre.
- Amb el CA CODA per posar en comú entre la DGAIA, el centre, el CSSBCN i l'entitat, les línies d'intervenció diagnòstiques aprofitant la revisió del RRI.

Al llarg de l'any 2013 es va seguir amb la tasca de promoure i participar en espais de coordinació i intercanvi d'experiències i coneixement entre diversos serveis i institucions, amb l'objectiu complementari de promoure la interrelació entre les diversos agents que intervenen en l'àmbit d'infància i adolescència.

En primer lloc cal esmentar la coordinació entre els centres i el Servei de Prevenció, Orientació i Teràpia per a Toxicòmans (SPOTT) de la Diputació de Barcelona. Aquesta coordinació consisteix en fer el seguiment dels casos relacionats amb consum de drogues dels centres d'acollida i CRAEs on es detecten aquests consums s'ofereix informació i formació als personal tècnic dels centres. En aquesta taula també hi participa una metgessa de la Direcció General d'Atenció a la Infància amb l'objectiu de facilitar la presa de decisions davant de determinats casos i millorar el treball en equip. Els centres participants són: Pisos Maragall, Mas Pins, Talaia, Kairós, Casa Milà, Gaudí, Portal de l'Àngel, Dolors Aleu i Joan Torras.

Pel que fa a la coordinació entre els centres i altres serveis de salut una de les novetats del 2013 ha estat l'inici de trobades entre l'equip professional i directiu de la Unitat de

Crisi per Adolescents Benito Menni (UCA) i els centres amb població major de 14 anys de la ciutat de Barcelona.

També s'han iniciat contactes amb l'Institut de Trastorns Alimentaris (ITA), per tal de conèixer millor el funcionament d'aquest servei per poder donar informació del mateix als centres que tinguin adolescents amb aquesta problemàtica.

Durant l'any 2013 es va engegar una nova línia de coordinació i de treball en xarxa amb el Consorci d'Educació, amb l'objectiu de facilitar els procediments de matriculació dels infants i adolescents al centres d'educació primària i secundària; Prevenir l'absentisme i adequar les expectatives dels joves a les exigències dels centres escolars. L'objectiu és donar a conèixer al Consorci d'Educació el perfil dels nois i noies que hi ha en els centres d'atenció a la infància per tal d'explorar les possibilitats d'adaptar el currículum escolar a les seves necessitats. En aquesta coordinació han participat entitats gestores d'alguns recursos residencials per a infants i adolescents.

El treball en xarxa ha resultat fonamental en les activitats mediadores i/o facilitadores, especialment quan hi hagut problemes de coordinació o desavinences entre els centres i altres agents que puguin intervenir en un determinat cas. El CSSBCN impulsa la coordinació amb els educadors de carrer mitjançant trobades periòdiques. Assisteixen a aquestes trobades Pisos Maragall, Mas Pins, Talaia, Kairós, Dolors Aleu, La Llar, Portal de l'Àngel, Casa Milà, Gaudí, Joan Torras i Minerva. Tots aquests centres tenen joves i adolescents amb conductes de risc i que realitzen escapoliments de forma habitual. Amb la col·laboració dels educadors/es de carrer, es fa el seguiment d'aquests joves, de les activitats que realitzen i dels espais de trobada que utilitzen a la ciutat de Barcelona. També es fa el seguiment dels casos que més preocupen als centres.

Durant el 2013, en el marc d'aquest espai de relació amb els educadors de carrer, s'ha treballat la posada en comú d'alguns aspectes de les normatives internes dels centres, i el protocol de la DGAIA per treballar els actes delictius amb els i les joves menors de 14 anys. Una novetat d'aquest 2013 és la participació de la l'Oficina d'Atenció al Menor (OAM), per tal d'establir mecanismes de comunicació i línees de treball conjunta envers els joves amb conductes delictives.

Finalment, també cal ressenyar alguns espais en què el CSSBCN participa:

- La Taula de coordinació amb el Servei de Mediació i Assessorament Tècnic de Justícia Juvenil (SMAT). Hi participa en els centres de Barcelona amb població adolescent. S'hi aborden qüestions de coordinació entre justícia i centres, s'actualiza la informació dels serveis, es fa seguiment de casos, es posa en comú l'evolució del perfil de nois i noies ateses, les característiques i necessitats de les famílies, etc.
- El Circuit BCN contra el maltractament infantil que actua com a comissió impulsora dels circuits territorials i es reuneix una vegada o dos a l'any. És l'espai on es prioritzen els temes a treballar, es valora el funcionament dels circuits territorials, s'acorda la formació i es prepara la jornada anual.

- Els circuits territorials d'infància que són espais de trobada entre tots els agents intervinents en l'àmbit d'infància i adolescència dels districtes de la ciutat (àmbit de salut, escolar, serveis socials, cossos de seguretat, ...) i estant centrats en l'aprofundiment i la millora de la coordinació a cada districte.

La participació del CSSBCN és en aquests circuits assegura la difusió de la informació cap als centres. Per altra banda també es participa activament en el grup de prevenció del districte d'Horta-Guinardó, centrat en les estratègies d'intervenció en xarxa i en el grup de Treball d'Infància del Consell Municipal de Benestar.

Al marge de la participació en espais més formals de la xarxa, el Consorci es coordina periòdicament i de forma bilateral, amb altres administracions i entitats de l'àmbit. S'han fet trobades específiques amb els districtes per abordar conflictes veïnals i de seguretat pública; amb els EAIA per tal d'anar valorant la coordinació entre aquests i els centres; amb l'Espai de Visites Biològiques de la DGAIA (EVIA) per tal de treballar conjuntament un protocol de visites biològiques entre aquest servei i els CRAE i centres d'acollida; i amb la DGAIA, amb qui es fan trobades de coordinació a tots els nivells amb certa regularitat.

Durant l'any 2013 també s'ha acompanyat a l'entitat DIOMIRA en un projecte amb alguns centres de fotografia i participació juvenil de la ciutat; i ens hem trobat amb algunes entitats gestores dels recursos per tal de fer un intercanvi d'impressions, avaluar conjuntament el funcionament dels dispositius que gestionaven, treballar algun document tècnic junts, etc.

Finalment, un altre aspecte a destacar del treball en xarxa és la potenciació de la relació entre centres per part del CSSBCN. Les direccions dels centres tenen poques oportunitats per trobar-se entre elles i intercanviar experiències i unificar i compartir criteris. Per aquest motiu, em impulsat espais de trobada entre centres com ha estat la Jornada sobre el treball de l'autonomia en els i les adolescents, però també hem fomentat que les direccions poguessin visitar altres centres per tal de veure com és el funcionament global o d'algun aspecte determinat d'altres centres d'acollida o CRAE.

Tot això a banda de les reunions i trobades anuals que mantenim amb totes les entitats que gestionen els recursos d'infància i adolescència a la ciutat.

2.2. Atenció a les persones amb discapacitats

En l'àmbit de la discapacitat, el CSSBCN és el responsable de la gestió dels centres propis, del seguiment tècnic i control de gestió dels centres residencials i de dia concertats per persones amb discapacitat física o intel·lectual amb necessitat de suport extens o generalitzat de la ciutat de Barcelona.

Els objectius principals del seguiment tècnic durant el 2013 han estat:

- Garantir que els diferents models d'intervenció i els programes individuals d'atenció respectin els drets de ciutadania de les persones que hi viuen, promoguin la seva qualitat de vida i fomentin la seva inclusió social.
- El control de la gestió assegurant una correcta execució del pressupost previst, responent de manera eficient i eficaç a les incidències que és donen en el transcurs del exercici ja sigui per motiu de les persones residents o per qüestions econòmiques.
- L'enfortiment de la coordinació amb els diferents dispositius de l'Administració.
- L'acompanyament i suport en el projecte de vida personal de les persones ateses en els centres residencials.
- La planificació de futurs traspassos de recursos i el seguiment de la possible obertura de nous equipaments a la ciutat de Barcelona.
- La creació d'espais de reflexió ètica en residències, promovent la reflexió, la millora continua i la relació entre els professionals dels diferents centres.
- L'impuls i el suport a les iniciatives innovadores que aposten pel foment de l'autonomia dels usuaris i la seva qualitat de vida, així com de les bones pràctiques professionals i els sistemes de gestió de les entitats.

2.2.1. Població atesa

En l'atenció a les persones amb discapacitats el Consorci va gestionar o fer el seguiment de la gestió de 16 serveis: 13 centres residencials i 3 centres de dia. Els centres disposen d'una oferta per a l'atenció a les persones amb discapacitat de 276 places.

Pel que fa a les places residencials, a finals del 2013 hi havia a la ciutat de Barcelona 119 places d'atenció residencial per a persones amb discapacitat física, majoritàriament amb necessitat de suport generalitzat i grau III segons la valoració de la Llei de la promoció de la autonomia i atenció a les persones amb situació de dependència. L'ocupació mitja durant l'any 2013 va ser de 117 places, la qual cosa suposa un 98,31% d'ocupació.

Igualment, a finals del 2013 hi havia a la ciutat de Barcelona 113 places per a persones amb discapacitats intel·lectuals i pluridiscapacitats. L'ocupació durant 2013 va ser del 95,57%, un 1,57% més que l'any anterior.

Finalment, pel que fa als centres d'atenció especialitzada existien 44 places amb una ocupació del 79,54%

SERVEIS D'ATENCIÓ A LA DISCAPACITAT – CSSBCN						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
CENTRES RESIDENCIALS						
Amilcar	18	18	18	14	14	14
Emilio Benedetti	32	32	32	32	32	32
Joan Trias	32	32	32	32	32	32
Maria Feixa / Vigatans	29	29	29	29	29	29
Maria Teresa Serra				12	12	12
Aspasim	12	12	12	12	12	12
La Puça	10	10	10	10	10	10
La Xinxeta	10	10	10	10	10	10
La Palmera Verneda	8	8	8	8	8	8
Els Porxos	10	10	10	10	10	10
Poble Nou	12	12	12	12	12	12
Montserrat Betriu				24	24	24
Tres Pins				27	27	27
Guru	24	24	24	24		
Total residencial	197	197	197	256	232	232
CAE						
Oràlia		20	20	20	20	20
Montserrat Betriu				12	12	12
Tres Pins					12	12
Total CAE	0	20	20	32	44	44
TOTAL	197	217	217	288	276	276

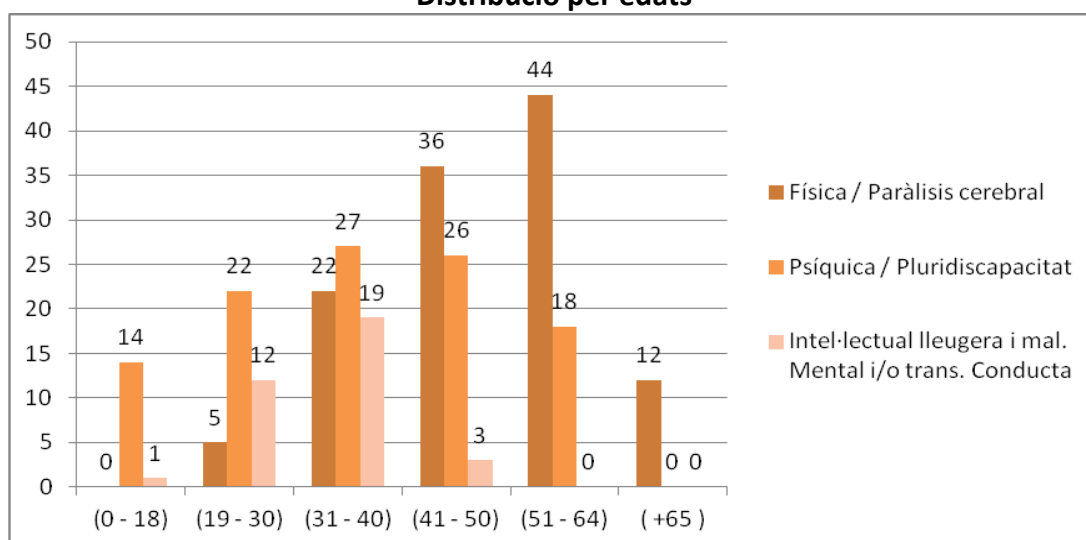
En termes generals, doncs, la població dels centres ha estat molt estable i durant l'any 2013 no hi ha hagut pràcticament variacions en relació a l'any anterior. La rotació de places al 2013 va ser del 3%, sense incloure les estades de respir.

Pel que fa a les característiques de la població atesa en aquests recursos residencials, en els quadres següents en destaquem les franges d'edat i sexe, en què es veu l'evolució de la població resident, atenent que la mitjana d'edat dels residents és de 49 anys per les persones amb discapacitat física i de 35 anys per les persones amb

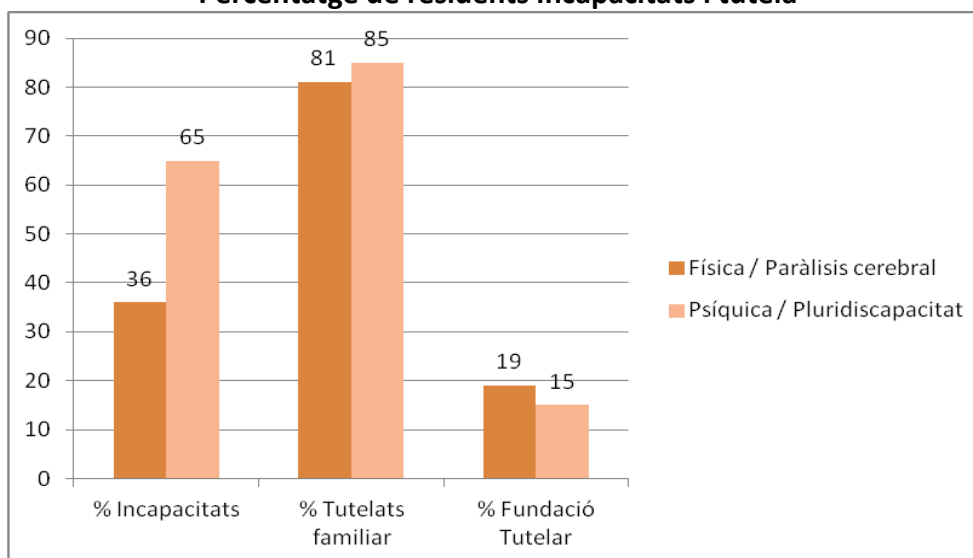
discapacitat intel·lectual. En el cas dels centres d'atenció especialitzada la mitjana és de 31 anys.

Tipologia de discapacitat	Mitjana d'edat	Distribució per sexes
Física / Paràlisi cerebral	49 anys	52% homes i 48% dones
Psíquica / Pluridiscapacitat	35 anys	47% homes i 53% dones
Intel·lectual lleugera amb malaltia mental i/o trastorn de conducta	31 anys	52% homes i 48% dones

Distribució per edats

Percentatge de residents incapacitats i tutela

Un aspecte rellevant a destacar és que el 36% de les persones amb discapacitat física que viuen en residències tenen una incapacitació total i d'aquests un 81% estan tutelats per algun familiar, la resta ho estan per fundacions tutelars. El 65% de les persones amb discapacitat intel·lectual que viuen en residències tenen una

incapacitació total i d'aquests un 85% estan tutelats per algun familiar, la resta ho estan per fundacions tutelars.

2.2.2. Gestió i seguiment de centres

A continuació presentem una classificació dels centres gestionats pel Consorci de Serveis Socials a la ciutat de Barcelona. En aquesta classificació especificuem el tipus de gestió (pròpia, delegada i concertada), el número de places, així com el titular del servei.

SERVEIS RESIDENCIALS PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT FÍSICA / PARÀLISI CEREBRAL

NOM DEL CENTRE	GESTIÓ	PLACES	TITULAR DEL SERVEI
AMÍLCAR	Pròpia	14	CSSBCN
EMILIO BENEDETTI	Concertada	32	Llars de l'Amistat Cheshire
JOAN TRIAS	Concertada	32	Llars de l'Amistat Cheshire
VIGATANS	Concertada	29	Apip - Acam
MARIA TERESA SERRA	Concertada	12	Afap
TOTAL		119	

SERVEIS RESIDENCIALS PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL / PLURI DISCAPACITAT

NOM DEL CENTRE	GESTIÓ	PLACES	TITULAR DEL SERVEI
ASPASIM SARRIÀ	Concertada	12	Aspasim
LA PUÇA	Concertada	10	Aspasim
LA XINXETA	Concertada	10	Aspasim
LA PALMERA – VERNEDA	Concertada	8	Pere Mitjans
ELS PORXOS	Concertada	10	Pere Mitjans
POBLE NOU	Concertada	12	Pere Mitjans
MONTSERRAT BETRIU	Delegada	24	Fundació Vallparadis
TRES PINS	Delegada	27	Fund. Sant Pere Claver
TOTAL		113	

CENTRES D'ATENCIÓ ESPECIALITZADA

NOM DEL CENTRE	GESTIÓ	PLACES	TITULAR DEL SERVEI
ORÀLIA	Propi	20	CSSBCN
MONTSERRAT BETRIU	Delegada	12	Fundació Vallparadis
CAE TRES PINS	Delegada	12	Fundació Sant Pere Claver
TOTAL		44	

2.2.2.1. Supervisió general de la gestió

L'objectiu principal del CSSBCN en l'àmbit de la discapacitat és garantir que el model de gestió dels centres compleixi el mandat de la Llei de Serveis Socials de Catalunya i que els programes d'atenció individual dels residents (PAII) contemplin activitats que

promoguin la seva qualitat de vida, fomentin la inclusió social i respectin els seus drets de ciutadania.

Per aconseguir aquest objectiu es realitza el seguiment i l'acompanyament tècnic a cadascun dels serveis que conforma l'estructura d'atenció residencial per a les persones amb discapacitat de la ciutat.

Seguiment i acompanyament dels serveis

El model de gestió CSSBCN en matèria d'atenció a les persones amb discapacitat es basa en la proximitat i el seguiment continuat dels serveis. Això implica la possibilitat de realitzar visites programades amb una elevada freqüència; visites sense programar, i la possibilitat d'assistir als consells de participació i a les reunions dels equips tècnics, especialment, en aquells casos que s'han de prendre decisions davant de situacions complexes. Tot això provoca un coneixement molt directe del dia a dia dels centres, dels residents i dels seus familiars.

Durant l'any 2013 el Consorci ha intervingut en accions de mediació i resolució de conflictes vinculats a situacions pròpies de la convivència, malentesos, incompliments del règim intern, discrepàncies sobre els nivells i intensitats de l'atenció, etc. Tot això a través d'entrevistes i reunions amb les persones directament implicades.

Per altra banda, en els seguiments tècnics hem tingut la possibilitat de participar en les reunions amb les direccions dels centres, analitzant problemàtiques vinculades amb l'atenció directa i reflexionant sobre qüestions ètiques que preocupen els professionals.

Hem realitzat reunions i sessions de treball per tal d'optimitzar recursos i millorar processos d'atenció. En algunes d'aquestes sessions hem integrat els residents dels diferents centres amb l'objectiu d'incorporar les seves mirades i la seva veu en l'anàlisi de les situacions.

També hem col·laborat i organitzat xerrades amb els residents amb l'objectiu d'informar sobre qüestions que els preocupen, d'aclarir l'abast i límits de la prestació del servei residencial o intentar millorar la convivència.

Un aspecte al qual hem dedicat una part important dels esforços en matèria de seguiment i gestió ha estat l'anàlisi econòmica i el seguiment de la desocupació en els centres. Una bona gestió de l'ocupació de les places és, sens dubte, un sinònim d'una gestió eficaç i eficient.

Mentre que l'ocupació als serveis residencials ha estat quasi completa, en els centres d'atenció especialitzada de gestió delegada es produeix una lleugera desocupació des de la seva posada en marxa. Una possible explicació estaria relacionada amb la crisi econòmica i la importància que poden adquirir les prestacions econòmiques per algunes famílies que tenen dificultats per a subsistir. Malgrat això, la desocupació de

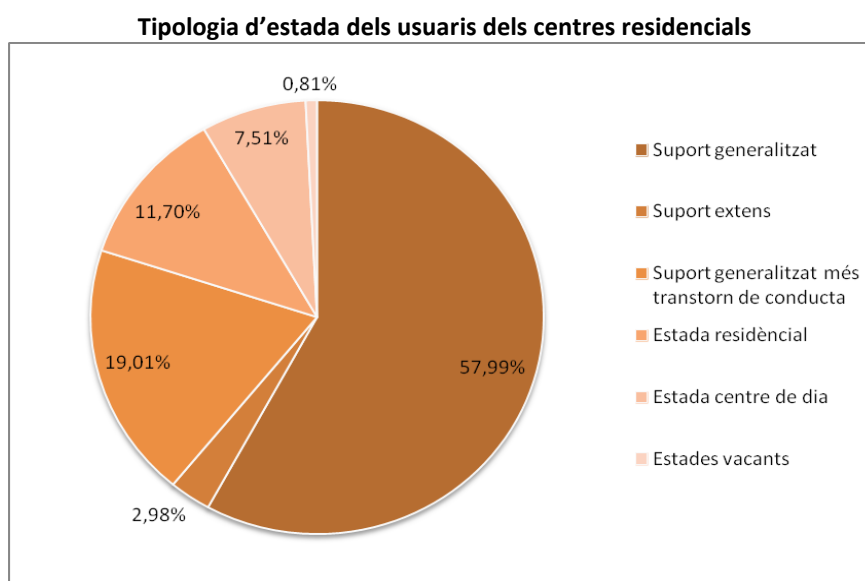

places en aquests centres, i per tant el seu cost, ha disminuït respecte al 2012 en un 65%.

L'aportació dels usuaris en el conjunt de recursos s'ha situat en l'equivalent al 13,45% del total.

OCUPACIÓ DELS CENTRES	Estades reals	%	Estades desocupades	%
Residències per persones amb discapacitat física	39.563	91,08	3.872	8,92
Residències per persones amb discap Intel·lectual	39.129	94,86	2.116	5,13
Centres de dia	5.062	77,53	1.467	22,46
Total	83.754		7.455	

A més a més del nivell d'ocupació dels centres i de l'anàlisi de les xifres sobre les estades també cal tenir en compte la tipologia de les estades que realitzen els usuaris, ja que aquesta ens dona una visió de la intensitat de suport que requereixen els residents. Val a dir que tant el suport generalitzat, estigui a o no agreujat pel trastorn de conducta, i el suport extens requereixen una atenció i cura constant i continuada per part dels professionals.

Direcció de la residència Amílcar

Des del CSSBCN s'exerceix la direcció de la residència Amílcar, garantint el correcte funcionament del centre. L'objectiu és la millora continua de l'atenció i adaptar el recurs les noves necessitats dels usuaris, la mitjana d'edat dels quals és de 55,5 anys.

El foment de l'autonomia dels residents i de la presa de decisions sobre la seva vida, així com la millora de la convivència formen part de les tasques i reptes de dia a dia d'Amílcar. Incrementar els espais de participació de les persones ateses mitjançant activitats de grup, grup terapèutic, taller de memòria, taller literari i reunions per planificar activitats i prendre decisions sobre la vida al centre han millorat notablement la convivència entre residents i també la sensació de benestar de la majoria d'ells.

La implementació, l'any anterior del sistema informatitzat AEGEUS ha suposat una millora destacable en la gestió del recurs, alliberant temps de tasques administratives i, per tant, guanyant-ne en atenció. Es tracta d'un programa de gestió informatitzat desenvolupat per les entitats del sector a través de la Fundació ECOM. Aquest software s'ajusta molt als requeriments de gestió dels centres residencials i constitueix una oferta consolidada en l'àmbit.

Com cada any des del 2010, atesa l'obsolescència de l'equipament, al 2013 també es van fer millores per garantir-ne l'habitabilitat, adaptar les instal·lacions a la normativa actual i facilitar les tasques d'evacuació en cas d'emergència.

El 2013 es van substituir portes normals per corredores per tal de millorar l'accessibilitat i la comoditat d'usuaris i professionals. També es va iniciar una substitució de les lluminàries amb l'objectiu d'aconseguir un estalvi energètic i contribuir a la sostenibilitat de l'equipament.

Malgrat les reformes que es van realitzar per millorar la confortabilitat de residents i professionals i mantenir l'edifici, el centre ha quedat obsolet i no compleix els criteris mínims exigibles en un edifici on hi ha de viure persones amb discapacitat física, usuàries de cadires de rodes i màxim grau de dependència, raó per la qual des del CSSBCN es van iniciar a finals del 2013, les gestions i contactes per explorar la possibilitat d'un trasllat.

Cal destacar, finalment, que s'ha iniciat conjuntament amb la Fundació ASPANIAS un procés de tutela en el marc d'un projecte de vida independent en el cas d'un resident amb necessitat de suport generalitzat, però amb un perfil adequat. El resultat ha estat molt positiu i ha millorat molt el nivell de satisfacció de la persona amb el tipus d'assistència que està rebent.

2.2.2.2. Suport i acompanyament tècnic

Participació en els Consells de Participació

Per donar compliment a la Llei de Serveis Socials, el CSSBCN acompanya la transformació dels antics Consells Assessors i de Seguiment en Consells de Participació. Conseqüentment s'impulsa la creació d'aquests Consells de Participació en els nous equipaments. Tots els consells estan degudament registrats.

Aquesta participació permet copsar de manera directa el clima, la cultura institucional i les inquietuds dels usuaris i familiars respecte al servei que reben també aportem idees i col·laborem a trobar solucions a dificultats que sorgeixen en el dia a dia fruit de la convivència entre persones amb valors i maneres de fer diferents.

En tots els centres valoren molt positivament les aportacions del CSSBCN en aquestes reunions. Habitualment tenen lloc una vegada al any, però en alguns casos es fan reunions extraordinàries. De cada reunió s'emet una acta que està a disposició dels serveis d'inspecció del Departament.

2.2.2.3. Incidències

Durant el 2013 no s'han produït incidències remarcables. El més significatiu ha estat les visites i les reunions mantingudes amb futurs centres a traspasar al CSSBCN o recursos programats a la ciutat. Cal destacar les trobades amb la Fundació Auxilia, per a la obertura parcial de la Residència Astinia; amb la Fundació Catalana de Paràlisi Cerebral, per l'obertura parcial de la Llar Residència Lull i amb l'Associació Esclat, per la concertació de les places que actualment estan amb subvenció.

Any darrera any s'observa com la gran majoria de les noves propostes d'ingrés a residències per a persones amb discapacitat física són de persones que tenen afegida a la discapacitat altres patologies i problemes que requereixen un nivell d'atenció altament complex. Es tracta de malalties mentals greus, problemes de salut, alcoholisme, consum de substàncies tòxiques, etc.. Molts dels equipaments més antics no estan estructuralment preparats per atendre persones amb tanta complexitat, ni la formació dels professionals és la més adequada per donar resposta a les noves necessitats d'atenció. Les ràtios d'atenció tampoc estan pensades pels nous perfils d'usuaris que es van configurant. El mateix passa amb les persones amb pluridiscapacitats que ingressen en centres residencials.

En aquest sentit cal destacar positivament el primers dos anys d'experiència de funcionament de la Residència Tres Pins (la primera a la ciutat de Barcelona per persones amb discapacitat, malaltia mental i trastorns de conducta).

2.2.3. Impuls i seguiment de projectes

Durant el 2013 el Consorci ha continuat donant suport al projecte de teràpia assistida amb gossos per a persones amb discapacitat intel·lectual, necessitat de suport extens o generalitzat i trastorns de conducta.

La teràpia assistida és un abordatge terapèutic en el que s'utilitza un gos com a nexa entre la persona amb discapacitat i el terapeuta.

L'estimulació a través de la interacció amb el gos serveix per afavorir actituds, aprenentatges i recuperacions funcionals de les persones. L'activitat sempre està orientada a aconseguir uns objectius terapèutics establerts prèviament amb l'equip interdisciplinari i sempre s'avalua posteriorment.

Al 2013 es van beneficiar d'aquesta teràpia 80 persones.

Des del Consorci, d'acord amb les recomanacions del Comitè d'ètica de serveis Socials de Catalunya, es va iniciar un procés de suport a la constitució d'espais de reflexió ètica en els diferents centres. Aquest suport, durant el 2013, va concretar la creació de 4 espais de reflexió ètica ubicats a la Residència Joan Trias, la Fundació Pere Mitjans, la Residència Tres Pins i al CSSBCN. Tots els grups de reflexió han estat conduïts per la Dra. Begoña Roman. L'objectiu ha estat flexionar sobre l'abast i el límit de l'ajuda i el respecte a l'exercici efectiu de drets i deures de les persones amb greus discapacitats que viuen en residències per tal que els centres siguin llocs de vida bona, justa i de qualitat.

Aquest és un procés que ha de continuar tant amb l'increment de nombre d'espais de reflexió com en la possibilitat de fer públiques les reflexions i recomanacions dels diferents grups. Un objectiu complementari és elaborar codis de bones pràctiques i poder-les compartir.

2.3. El servei d'atenció a les dones que han patit violència masclista

Els equipaments residencials per a dones que gestiona el Consorci de Serveis Socials de Barcelona són 8: la casa d'acollida, 4 pisos pont per a dones que han patit violència masclista i 3 pisos d'acollida per a dones que han estat vinculades a xarxes de prostitució.

Aquests equipaments inclouen els recursos traspassats el 2013, per part de l'Ajuntament de Barcelona de tres nous pisos (2 per dones que han patit violència masclista i 1 per dones que han estat en xarxes de prostitució).

El seguiment dels recursos per a dones i els seus fills i filles consisteix en l'acompanyament en la gestió dels equipaments i en vetllar per uns estàndards de qualitat dels recursos i de la intervenció. Per norma general, aquest seguiment es realitza amb les direccions i es fa de forma periòdica de manera presencial i continuada a través de les noves tecnologies.

Aquest seguiment implica el seguiment dels casos, de la documentació tècnica, de les coordinacions, dels recursos amb altres agents derivants o intervinents de la xarxa.

També es fa la supervisió de tot el què té a veure amb l'equip professional i les incidències en el funcionament del recurs. Alhora, es gestiona l'obertura de nous equipaments i es dinamitzen espais de reflexió per a la millora del funcionament i organització dels diferents recursos.

Pel que fa a la metodologia, des del Consorci s'aposta pel treball en xarxa, creant i impulsant espais de coordinació i articulació principalment entre els recursos i els agents derivants com són el Servei d'Atenció, Recuperació i Acollida (SARA) i l'Agència per l'Abordatge Integral del Treball Sexual (ABITS). A més, un altre aspecte a destacar del treball en xarxa és la potenciació de la relació entre els mateixos recursos. Les direccions dels centres tenen poques oportunitats per trobar-se entre elles i intercanviar experiències i unificar i compartir criteris, raó per la qual s'impulsen espais de trobada.

2.3.1. Població atesa

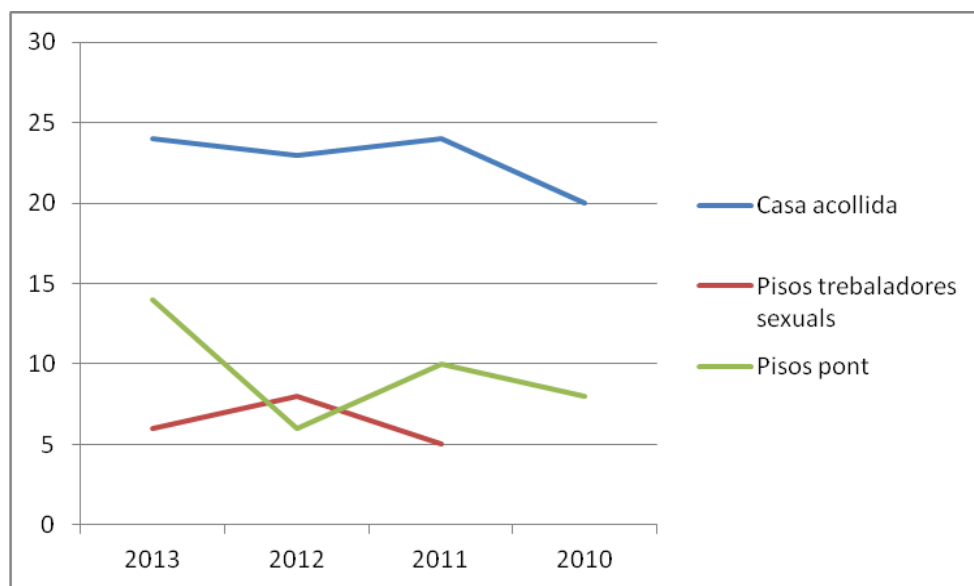
El conjunt de població atesa al 2013 en aquests recursos residencials ha estat de 44 dones i 43 nens i adolescents.

	2013	2012	2011	2010
Casa d'acollida	24 dones i 25 fills/es	23 dones i 24 fills/es	24 dones i 26 fills/es	20 dones i 18 fills/es
Pisos per a treballadores sexuals	6 dones i 1 fill/a	8 dones i 14 fills/es	5 dones i 6 fills/es	
Pisos pont	14 dones i 17 fills/es	6 dones i 1 fill/a	10 dones	8 dones i 2 fills/es
TOTAL	44 dones 43 fills/es	37 dones 39 fills/es	39 dones 32 fills/es	28 dones 20 fills/es

La població atesa a la Casa d'acollida s'ha mantingut estable en relació als anys anteriors, mentre que l'atenció de dones en els pisos pont s'ha incrementat amb els traspassos.

Pel que fa a la disminució de dones ateses en els pisos per a treballadores sexuals els motius han estat relacionats amb una més baixa rotació de les places deguda a les característiques de les dones que s'hi han atès. El 2013 s'ha atès un nombre molt considerable de dones amb addiccions a tòxics a la casa d'acollida, moltes d'elles encara amb tractament.

Evolució del nombre de dones ateses

2.3.2. Gestió i seguiment de centres

CENTRE	Núm.	Nº PLACES
Casa d'acollida per a dones (àmbit violència masclista)	1 casa	27 places: 10 per a dones 17 a per als seus fills i filles
Pisos per a dones en procés d'autonomia (àmbit violència masclista)	4 pisos	16 places: (4 dones per pis com a màxim). <i>Malgrat aquesta capacitat màxima s'intenta no superar les 3 places per pis.</i>
Pisos per a dones en procés d'autonomia (àmbit explotació sexual)	3 pisos	6 places: (2 dones per pis com a màxim)

Casa d'acollida per a dones que han patit violència masclista

La principal tasca del Consorci en l'àmbit de dona és la supervisió del funcionament de la casa d'acollida per a dones que han patit violència masclista, en tant que equipament propi i de gestió directa. Així doncs, s'ha continuat fent una supervisió estreta de la direcció, s'ha donat suport a l'equip educatiu i s'ha anat acompanyant en el treball tècnic.

Al 2013 s'ha introduït una novetat consistent en la creació d'una línia de treball conjunta amb els dos equipaments per a dones que han viscut violència masclista (Casa i Pisos). Aquesta iniciativa respon a la necessitats que han estat detectades. Moltes de les dones ateses a la Casa després ho són també als pisos i, en qualsevol cas,

moltes de les dones ateses en ambdós recursos tenen necessitats similars. Per aquesta raó es va veure que podrien rebre una resposta també comuna, la qual cosa permetria optimitzar el treball tant des del Consorci com des dels mateixos recursos. Per una altra banda, s'ha observat que la creació d'espais conjunts ajuda a les direccions i als equips a compartir experiències, inquietuds, línies de treball, els apodera i facilita la resolució de problemàtiques quotidianes.

Aquesta línia de treball s'ha concretat al llarg del 2013 en dos espais conjunts d'intercanvi entre la casa d'acollida i els pisos. El primer ha estat un grup de reflexió amb l'objectiu de revisar i posar en comú el perfil de dones que s'estan atenent en els darrers 2-3 anys. Aquesta anàlisi i reflexió ajudarà a ajustar la resposta dels equipaments a les necessitats de les dones i a repensar el disseny i la reorganització de les actuals condicions, requisits, circuits o serveis del sistema d'atenció i intervenció en dones que han patit violència masclista a la ciutat de Barcelona; i quins canvis o millores caldria fer per tal d'atendre correctament el nou perfil de dones ateses. Aquest projecte tindrà continuïtat al llarg del 2014.

El segon ha estat un grup de treball de projectes educatius amb l'objectiu de compartir el procés d'elaboració dels Projectes Educatius de Centre (PECs) de cada recurs. Cal destacar que l'elaboració d'aquest document esdevé troncal per al bon funcionament del recurs i el fet de compartir la seva elaboració entre els dos recursos assegura la continuïtat en l'atenció de les dones.

També cal destacar que aquest 2013 ha sortit en paper el primer número del butlletí intern 'Pasaje' de la casa, elaborat conjuntament per les dones i l'equip professional. La revista té la intenció de visualitzar a les dones que han iniciat un procés de recuperació i superació de les vivències viscudes alhora d'apoderar-les i acompanyar-les en el seu procés emocional, tot creant un nou espai per a la creativitat i l'expressió personal i col·lectiva dins de la casa.

Pisos pont per a dones que han patit violència masclista

El Consorci va mantenir el seguiment de la gestió de dos pisos gestionats per INTRESS, als quals es van sumar els dos nous pisos traspassats. A final de 2013 aquest pisos havien atès un total de 14 dones i 17 infants. La mitjana d'estada de les dones en aquest recurs és de 243 dies. A aquests dos pisos pont es van sumar els dos pisos traspassats.

En el cas específic dels pisos pont, s'ha de destacar la introducció d'un instrument nou pel que fa a la intervenció amb les dones. Es tracta del copagament per a tots aquells productes provinents de donacions privades.

Els pisos reben periòdicament de part d'entitats o fundacions una sèrie de productes (d'higiene personal, de neteja de la casa, etc.) i es va decidir que les dones acollides aportarien una quantitat econòmica per al seu ús, en la línia de preparar-les per a la vida autònoma un cop sortissin del recurs. Els diners aportats, es recullen en un fons

comú que serveix per sufragar despeses comunes de la casa a demanda i consens de les mateixes dones, o serveixen per organitzar celebracions o sortides més lúdiques. Aquesta nova metodologia de treball persegueix la finalitat de treballar l'estalvi i la conscienciació del cost dels productes de primera necessitat, així com és també una estratègia per a treballar les habilitats i la convivència de les dones.

També al llarg del 2013, s'ha començat a utilitzar per part d'aquest recurs, el sistema d'indicadors de l'evolució en la recuperació de les dones acollides, elaborat pel Consorci, i el qual està en funcionament a la casa d'acollida des de fa uns anys.

Pisos d'acollida per a dones que han estat en xarxes de prostitució

El procés d'autonomia de les dones que han estat víctimes de xarxes de prostitució consisteix en consolidar el procés d'apoderament iniciat durant el procés d'emergència i després de permanència que gestiona, amb d'altres recursos SICAR.

Les dones que ja estan preparades i requereixen d'un espai menys protegit opten a viure en pisos compartits. El Consorci té tres pisos de dos places cada un, en els quals l'acompanyament educatiu es transforma en un seguiment i suport.

Els seguiments en els pisos d'autonomia es realitzen setmanalment de manera presencial, acompanyat d'un sistema de seguiment telefònic, en les ocasions que es precisen. Els seguiments poden ser individuals o conjunts. Aquests seguiments també poden implicar a la resta de professionals de les diferents àrees d'intervenció (advocada, psicòloga, insertora laboral i treballadora social).

En els seguiments individuals es tracten aspectes vinculats al pla individual de millora, la planificació econòmica, la salut i la dieta equilibrada, la formació i el mercat laboral, o els aspectes psicològics que es poden veure alterats o amb necessitat de reforç. En els seguiments conjunts es tracten temes relacionats amb la distribució de responsabilitats domèstiques com l'organització i manteniment de la llar, la mediació en conflictes de convivència o la consciència d'estalvi energètic.

El total de persones beneficiàries que han passat per aquests pisos durant el 2013 ha estat de 6 dones i 1 infant. La mitjana d'estada de les dones en aquest recurs és de 23 mesos.

2.3.3. Impuls i seguiment de projectes

Durant l'any 2013 el Consorci ha participat en un **grup de treball sobre la intervenció en situacions de violència masclista entre adolescents**. Es tracta d'un grup de treball integrat per representants de l'àmbit escolar i sanitari, i serveis del sistema social tals com centres de serveis socials, el SARA i el Servei d'Atenció a Homes (SAH), així com altres dispositius de protecció en matèria de violència masclista com la casa d'acollida i els pisos pont. També, a nivell més general, hi participen representants de l'ICD i de la

SGJ. L'objectiu del grup és consensuar línies d'intervenció en la prevenció, detecció i intervenció en casos de violència masclista entre adolescents, així com fer una proposta de reorganització i de nous funcionaments dels actuals dispositius d'atenció en aquest àmbit a la nostra ciutat.

Un altre projecte en el qual també participa el Consorci és el **Protocol de Valoració del Risc en Dones que Pateixen Violència Masclista**. Es tracta d'un instrument creat per un grup d'investigació universitari que té per objectiu detectar el nivell de risc imminent per una dona que es troba en una situació de violència masclista. Aquest any 2013 les tasques bàsiques vinculades amb aquesta iniciativa han estat vinculades a la formació dels professionals que l'han d'utilitzar i la difusió del instrument més enllà d'aquests professionals de primera línia d'atenció.

Finalment una novetat de 2013 és el **Taller d'Autodefensa**. Es tracta d'una activitat per a les dones acollides tant a la casa com als pisos d'autonomia. Impartit per un professor d'arts marcial de *Luchas Solidarias*, una entitat sense afany de lucre. Aquesta activitat es va dur a terme al llarg del primer semestre del 2013 durant 10 sessions. La iniciativa ha estat molt ben valorada pels equips tècnics i, especialment, per les dones participants, ja que ha aportat habilitats personals a les dones, però sobretot, ha ajudat a la seva autoestima i ha contribuït en el treball personal cap a la superació de l'experiència traumàtica viscuda.

2.3.4. Coordinació institucional i cívica

Entre els espais de coordinació institucional i cívica cal destacar la participació en el Grup de Dones del Consell Municipal, espai d'intercanvi de coneixements, anàlisi i reflexió on hi participen entitats, administracions i professionals destacats en l'àmbit; les trobades amb l'Agència per a l'Abordatge Integral del Treball Sexual (ABITS), organisme de l'Ajuntament de Barcelona per atendre a dones en situació de prostitució al carrer o víctimes de xarxes d'exploació sexual, que organitza trimestralment un espai de trobada de coordinació de la xarxa que és la Taula Tècnica, on hi participen les entitats (Sicar, Genera, Surt, Creu Roja, Àmbit Dona, Lloc de la Dona, APIP ...) i les administracions (Oficina per la No Discriminació de l'Ajuntament de Barcelona –OND-, els Punts d'Informació i Atenció a les Dones de l'Ajuntament de Barcelona –PIAD-, els i les tècniques de prevenció dels districtes de la ciutat i el CSSBCN) que treballen amb aquest col·lectiu de dones.

Enguany, també, des del Consorci hem continuat participant en el Circuit BCN contra la violència envers les dones. És un espai de trobada trimestral coliderat per l'Ajuntament de Barcelona i el Consorci Sanitari de Barcelona en el qual participen representants dels departaments implicats de cada administració i servei que donen atenció a la violència masclista a la ciutat.

El 2013 s'ha presentat el Protocol d'Atenció Psico-social d'Emergència en situacions de violència masclista, els treballs del grup sobre mutilacions genitals femenines i el nou dispositiu SARA.

El circuit de ciutat, a més, s'organitza en 10 circuits territorials, un per cada districte. Tant la Casa d'acollida com els pisos pont estan plenament integrats en el circuit.

2.4. El servei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència

L'objectiu bàsic del Consorci, pel que fa autonomia personal i dependència és el de donar suport, en col·laboració i coordinació amb les administracions consorciades, al desplegament de la Llei 39/2006 de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les Persones en Situació de Dependència a la ciutat de Barcelona.

Això comporta, en primer lloc, la coordinació del procés de la valoració a la ciutat, que generalment s'inicia amb la tramitació de les sol·licituds de valoració que realitzen els ciutadans; segueix amb la valoració del grau de dependència que realitzen els equips de valoració (SEVADs) i l'establiment d'un pla individual d'atenció de les persones amb dependència (PIA) que, generalment, acorden els treballadors/es socials dels serveis socials bàsics o dels serveis socials residencials per a gent gran, amb les persones amb dependència i/o els seus familiars, i es tanca amb la gestió de reclamacions i sol·licituds de revisió de grau.

Aquesta tasca es complementa per part del CSSBCN amb els serveis i tasques següents:

- L'atenció i informació de les persones amb dependència i els seus familiars a través de l'espai d'atenció al públic.
- La identificació, tramitació i resolució de les incidències que es puguin produir durant tot el procés de valoració i establiment del PIA.
- L'atenció, assessorament i orientació dels professionals que treballen en el sistema residencial.
- La supervisió i validació dels acords PIA que els professionals de l'àmbit residencial fan amb les persones en situació de dependència i/o amb els seus familiars.
- La coordinació de les referents comunitàries encarregades de la dependència a la ciutat.
- La resolució de totes les resolucions prèvies presentades
- La creació d'un espai de formació, assessorament i intercanvi continuat adreçat als professionals de la ciutat que treballen en l'àmbit de la dependència.

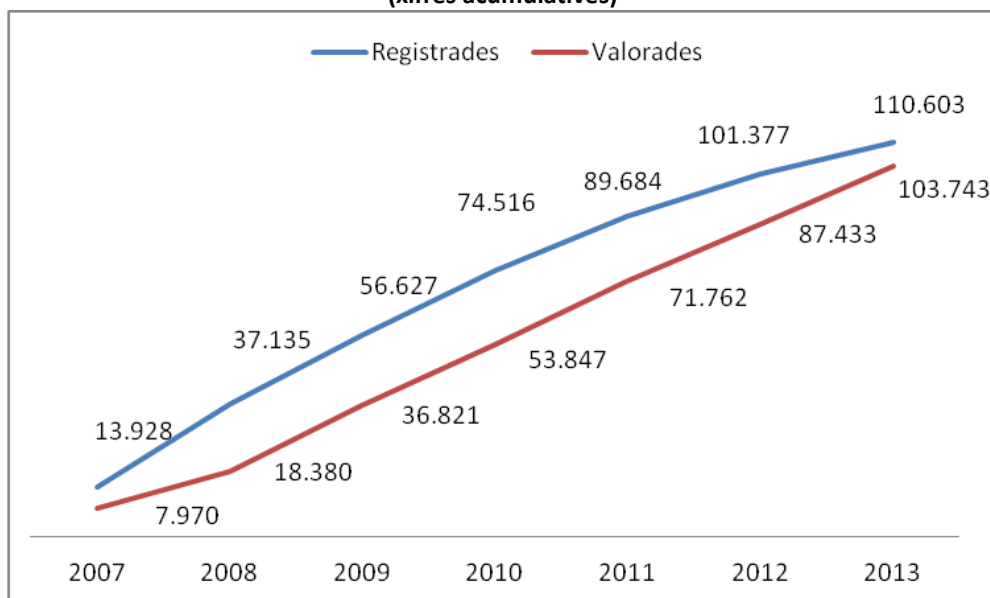
2.4.1. Gestió de les sol·licituds de valoració del grau de dependència

La Llei 39/2006, de Promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones amb dependència, estableix, en primer lloc, la necessitat de valorar el grau de dependència de les persones. Aquesta valoració és la que permet, en segon lloc, la realització del pla individual d'atenció (PIA). Tot el procés s'inicia a partir de la presentació, per part del ciutadà, d'una sol·licitud de reconeixement del grau de dependència.

El nombre de primeres sol·licituds de valoració del grau de dependència presentades pels ciutadans i registrades durant l'any 2013 a la ciutat de Barcelona va ser de 9.226, seguint la tendència a la disminució que es va iniciar l'any 2009. Aquesta tendència es deguda a la normalització del sistema i a la superació dels primers anys de la seva implantació. El nombre de persones amb dependència que entren en el sistema d'atenció tendeix a estabilitzar-se.

DISTRIBUCIÓ DE LES PRIMERES SOL·LICITUDS GESTIONADES ENTRE 2007 i 2013								
SOL·LICITUDS	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOTAL
Registrades	13.928	23.207	19.492	17.889	15.168	11.693	9.226	110.603
Valorades	7.970	10.410	18.441	17.026	17.415	16.171	16.310	103.743

Evolució de les sol·licituds i de les valoracions del grau de dependència gestionades (xifres acumulatives)

2.4.2. Gestió de les valoracions de dependència

El nombre total de valoracions del grau de dependència realitzades el 2013 pels equips de valoració de la ciutat ha estat de 16.310. D'aquestes, 9.226 corresponen a primeres valoracions i 7.084 corresponen a revaloracions (6.340 revisions de grau, 410 reclamacions prèvies i 334 revaloracions per provisionalitat o tram d'edat).

Aquestes revaloracions cada cop són més freqüents degut a que la normalització i consolidació del sistema. Amb el pas del temps, els ciutadans que hi van entrar en les primeres fases d'una situació de dependència necessiten ser valorats a mesura que aquesta dependència evoluciona.

Les revaloracions per reclamació prèvia impliquen el desacord per part del ciutadà, mentre que les revaloracions per provisionalitat o tram d'edat són les revaloracions que estableix la Llei en el cas que es consideri que la situació de dependència no es pot considerar com a permanent.

La ciutat de Barcelona ha comptat durant el 2013 amb 4 equips de valoració que s'han distribuït per tot el territori de la ciutat. Aquest equips són entitats consorciades participades per administracions públiques com ara la Generalitat i l'Ajuntament. Els equips han estat: el PAMEN-IMAS, el CAPSE, el Consorci Sanitari Integral (CSI) i el Parc Sanitari Pere Virgili.

S'ha de destacar el treball conjunt realitzat entre aquests quatre equips de valoració i el Consorci de Serveis Socials a través de la Taula d'Aprovació de Valoracions de la ciutat de Barcelona. Aquesta taula és producte del treball de coordinació que es ve realitzant des de l'any 2009. La Taula ha estat reunint-se cada quinze dies amb l'objectiu de supervisar totes les valoracions realitzades a la ciutat. Els casos de major complexitat han estat sotmesos a debat amb l'objectiu d'aplicar els criteris de valoració de forma congruent amb el barem i amb l'estat de les persones valorades.

També s'han traslladat dubtes o observacions a l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, vetllant per la qualitat de totes les valoracions. Un aspecte important a destacar és que la Taula facilita la comunicació i tramitació de les urgències socials detectades, així com els casos en que apareixen sospites de maltractament de les persones valorades.

Estadístiques acumulades sobre les valoracions gestionades a la ciutat de Barcelona

Igual que ens anys anteriors el major nombre de persones que presenten sol·licitud són dones, un 66,75%, mentre que els homes representen el 33,25%. Van augmentant el totals de resultats de valoracions amb graus severos i moderats i disminuint els grans dependents en proporció a anys anteriors.

DISTRIBUCIÓ DE LES VALORACIONS ACUMULADES PER GRAU I GÈNERE

	DONA	% dones	HOME	% homes	TOTAL
GRAU III	23.677	69,21%	10.532	30,79%	34.209
GRAU II	18.149	66,33%	9,09	33,37%	27.239
GRAU I	15.103	68,28%	6.825	31,12%	21.928
Sense grau	8.438	65,90%	4.366	34,10%	12.804
Total	65.367	67,96%	30.813	32,04%	96.180

La majoria de persones valorades amb algun grau de dependència es mantenen al seu domicili.

DISTRIBUCIÓ DE LES VALORACIONS ACUMULADES PER GRAU I LLOC DE RESIDÈNCIA

	Grau I		Grau II		Grau III		Sense Grau		Total
Comunitat	20.521	93,60%	23.763	87,20%	23.981	70,10%	12.438	97,10%	80.703
Residència	1.407	6,40%	3.476	12,80%	10.228	29,90%	366	2,90%	15.477
Total	21.928	100,00%	27.239	100,00%	34.209	100,00%	12.804	100,00%	96.180

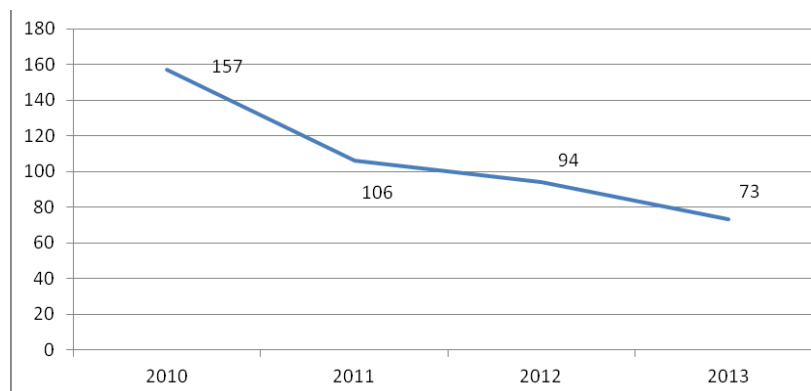
El 2013 la distribució per districtes no va variar massa en relació a anys anteriors.

DISTRIBUCIÓ DE LES VALORACIONS ACUMULADES PER GRAU i DISTRICTES

	GRAU III		GRAU II		GRAU I		Sense grau		Total
Ciutat Vella	1.767	29,92%	1.819	30,80%	1.542	26,11%	777	13,16%	5.905
Eixample	5.834	37,40%	4.177	26,78%	3.474	22,27%	2.112	13,54%	15.597
Sants-Montjuïc	1.728	31,17%	1.436	25,90%	1.360	24,53%	1.020	18,40%	5.544
Les Corts	2.149	28,93%	2.003	26,97%	1.886	25,39%	1.389	18,70%	7.427
Sarrià-Sant Gervasi	3.154	52,02%	1.515	24,99%	872	14,38%	522	8,61%	6.063
Gràcia	4.097	34,15%	3.492	29,10%	2.898	24,15%	1.511	12,59%	11.998
Horta-Guinardó	5.353	42,92%	3.253	26,08%	2.371	19,01%	1.496	11,99%	12.473
Nou Barris	3.377	35,70%	2.666	28,18%	1.993	21,07%	1.424	15,05%	9.460
Sant Andreu	2.144	28,43%	2.243	29,74%	2.031	26,93%	1.124	14,90%	7.542
Sant Martí	3.822	30,36%	4.111	32,65%	3.294	26,16%	1.364	10,83%	12.591
Fora de Barcelona	728	49,32%	498	33,74%	192	13,01%	58	3,93%	1.476
Sense informació	56	53,85%	26	25,00%	15	14,42%	7	6,73%	104
Total	34.209	35,57%	27.239	28,32%	21.928	22,80%	12.804	13,31%	96.180

Pel que fa al temps d'espera per ser valorat des de la presentació de la sol·licitud aquest s'ha anat reduint progressivament. Els períodes d'espera entre la sol·licitud de valoració i la realització d'aquesta ha passat dels 157 dies del 2010 a la mitjana de 73 dies del 2013

	2010	2011	2012	2013	% increment
mitjana	157	106	94,02	73	-53,50%
moda	112	55	38	36	-67,85
mediana	145	85	76	57	-60,68%

2.4.3 Gestió dels acords dels plans d'atenció individual (PIA)

El Consorci coordina les treballadores socials de les residències de la Xarxa Pública de Serveis Socials en l'elaboració dels Plans Individuals d'Atenció (PIAs). Els PIAs impliquen un acord entre la persona amb dependència i/o els seus familiars i el treballador social en relació als serveis que rebrà la persona.

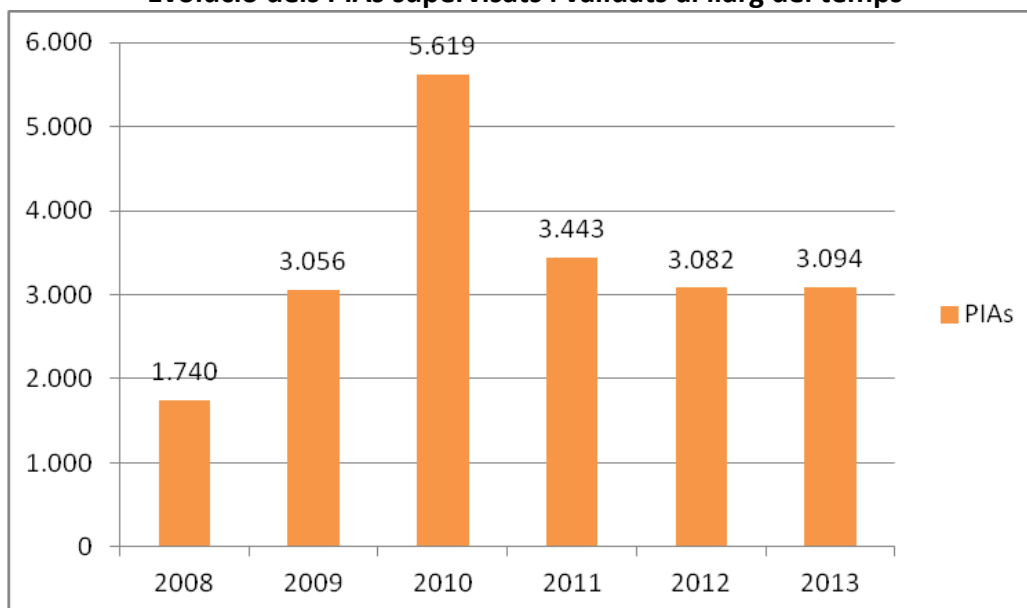
El 2013 hem mantingut l'objectiu de donar resposta als expedients que presentaven alguna incidència. Aquesta tasca s'ha portat a terme tant des del Consorci com des de l'Ajuntament de Barcelona en coordinació amb les referents comunitàries de dependència de manera continuada durant tot l'any.

El total de PIAs de persones que viuen residència que han estat supervisats, validats i tancats fruit d'aquesta coordinació durant l'any 2013 ha estat de 3.094, una xifra similar a la de l'any anterior.

També s'han realitzat 173 revisions econòmiques d'expedients ja iniciats i 210 recàlculs de la capacitat econòmica de la persona a instàncies de l'Ajuntament.

Per altra banda, s'han valorat i resolt 94 sol·licituds de valoració d'excepcionalitats d'accés a residència de gent gran de persones menors de 65 anys. Aquest nombre correspon al total d'excepcionalitats presentades a la ciutat de Barcelona durant l'any 2013.

Evolució dels PIAs supervisats i validats al llarg del temps

El total de PIAs elaborats des de 2008 fins desembre de 2013 pel CSSBCN fou de 20.034, un 25,07% del total de 79.893 PIAs tancats i validats per la la Xarxa Pública de Serveis Socials a la ciutat.

2.4.4. Col·laboració amb els residències de gent gran

La ciutat de Barcelona comptava al 2013 amb un total de 187 residències per a gent gran, de les quals 101 són col·laboradores, 33 concertades, 16 pròpies de l'ICASS, 4 són de l'Ajuntament i 33 són acreditades (per gestionar prestacions vinculades a la plaça privada). Això suposa un total de 10.094 places de residència de gent gran de les quals 4.874 són places de públiques, 3.454 són places privades i 1.766 són places acreditades.

	RESIDÈNCIES	TOTAL PLACES	PLACES PÚBLIQUES	PLACES PRIVADES
ACREDITADES	33	1.766		1.766
COL·LABORADORES	101	3.181	2.063	1.118
CONCERTADES	33	3.497	1.286	2.211
ICASS	16	1.336	1.336	
AJUNT. BARCELONA	4	314	189	125
		10.094	4.874	5.220

El Consorci gestiona la llista d'espera d'accés de tot aquest conjunt de residències i resol les incidències (altes, baixes, trasllats de centre i orientació al recurs disponible) que es puguin produir. Igualment, manté un contacte constant amb les residències i quinzenalment facilita les dades econòmiques de les persones ingressades per què les treballadores socials puguin realitzar els acords PIA.

Durant l'any 2013 s'ha continuat amb la gestió de les places privades a través de l'aplicatiu de residències de gent gran de la Generalitat igual que es feia fins ara només amb les places públiques. Aquesta gestió implica una constant actualització de les dades de tots els centres de Barcelona ciutat i cada una de les persones que ocupa aquestes places i la revisió de tots els expedients amb prestació econòmica vinculada atorgada per dependència.

Finalment, en relació al sistema residencial, el Consorci elabora mensualment una estadística sobre l'estat de cada una de les residències que pertanyen al sistema, és a dir, sobre el nombre de places disponibles i/o la llista d'espera que tenen. Aquesta estadística és utilitzada en l'assessorament dels ciutadans que s'adrecen al servei d'atenció del carrer Bruc, als centres de serveis socials de la ciutat, als sòciosanitaris, a l'Ajuntament, així com a altres professionals vinculats en l'atenció.

2.4.5. Atenció ciutadana

El Consorci de Serveis Socials de Barcelona ha donat continuïtat a l'espai d'atenció presencial del carrer Bruc. Entre les tasques realitzades en aquest espai destaquen:

- Facilitar informació referent a tot el procés de tramitació de la sol·licitud de reconeixement de la situació de dependència.
- Respondre a les consultes sobre l'estat de l'expedient de l'usuari.
- Facilitar còpia de la documentació emesa pel Departament de Benestar Social i Família.
- Gestionar i resoldre les incidències que presenten els expedients.

L'atenció al ciutadà es presta 5 dies a la setmana de 9 a 14 hores, d'acord amb l'ordre PRE/253/2012 de 27 d'agost per la qual es fixa l'horari d'atenció a la ciutadania de les oficines d'atenció i dels registres públics de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

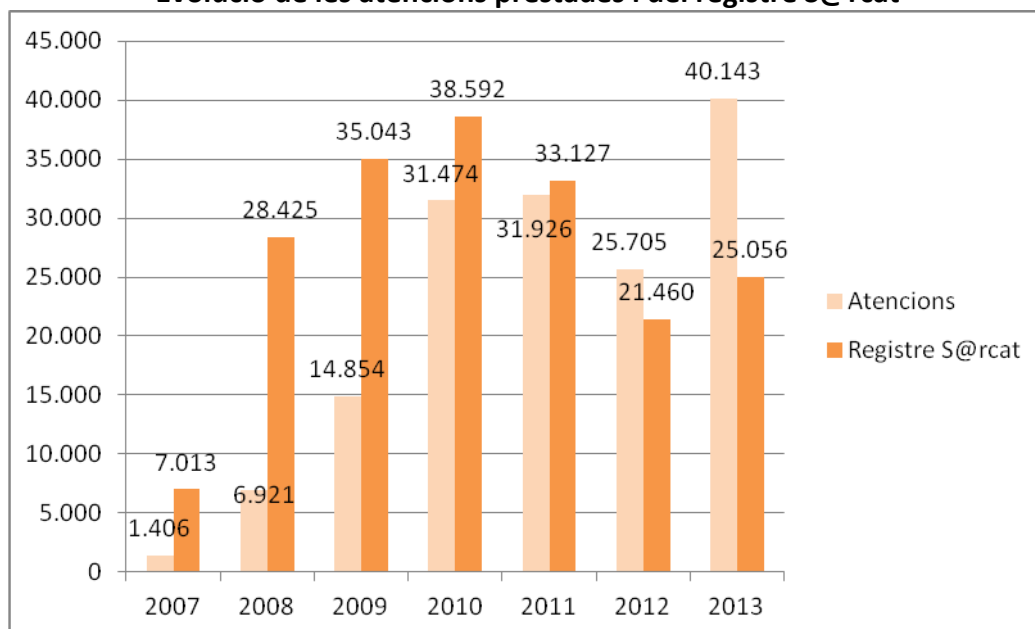
Es consolida cada vegada més l'atenció via electrònica a través de dos correus, un d'atenció al ciutadà i l'altra d'atenció a professionals. L'atenció via telefònica es segueix prestant.

L'any 2013 es van atendre 40.143 sol·licituds d'informació o gestió de les quals 20.969 van ser presencials i 17.592 per via electrònica a través dels correus. I 1.582 telefòniques. Això va significar un augment del 56,16% respecte a l'any anterior. Part d'aquest augment respon als dubtes que van produir les informacions sobre els canvis en les prestacions.

Durant l'any 2013 es van registrar 25.056 documents vinculats a la Llei de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a la Dependència, a més dels rederivats de la resta de registres de la ciutat de Barcelona, als quals també s'ha donat el tràmit corresponent.

Evolució de les atencions prestades i del registre S@rcat

Pel que fa a les reclamacions i queixes rebudes, l'any 2013 el CSSBCN va gestionar i donar resposta per escrit a 237 reclamacions. El nombre de queixes rebudes en relació al grau va ser de 8. També es van rebre i gestionar 619 reclamacions en relació al grau i 312 en relació a l'acord PIA. D'altra banda, es van recollir 784 reclamacions econòmiques per desacord o retard en la percepció de la prestació econòmica.

DISTRIBUCIÓ DE LES QUEIXES I RECLAMACIONS	
Resposta a reclamacions	237
Queixes en relació al grau	8
Reclamacions prèvies en relació al grau	619
Reclamacions prèvies en relació al PIA	312
Reclamacions econòmiques derivades a prestacions	784
TOTAL	1.960

Per altra banda, es van atendre 28 sol·licituds de vista d'expedient i es van preparar 26 expedients administratius complerts per a procediment judicial. També es van elaborar 9 respostes a demandes del Síndic de Greuges de Catalunya en relació a expedients iniciats.

2.4.6. Informació i formació continuada

L'any 2013, continuant la tònica d'anys anteriors, s'han seguit produint novetats i modificacions en l'aplicació de la LAPAD arrel dels conseqüents reajustaments pressupostaris als quals el Sistema Català de Serveis Socials s'ha vist sotmès.

Aquests canvis successius ens van obligar a oferir formació contínua i personalitzada a cada treballador social implicat en la gestió de PIAs. Per portar a terme aquesta formació s'han habilitat el diferents canals de consulta tant presencial com a través del correu electrònic i el telèfon. El total de professionals que han utilitzat aquests espais ha estat de 158.

Un altre aspecte important que explica la necessitat d'una formació continuada a les treballadores socials de les residències és l'alta rotació d'aquestes, deguda bàsicament a la precarietat dels seus contractes.

La formació oferida té per objectiu principal capacitar les treballadores socials per atendre als residents en tot allò que té a veure amb el seu pla individual d'atenció i arribar a un acord amb ells que, posteriorment, és validat pel Consorci.

2.5. El servei d'atenció a les persones amb drogodependències

La Comunitat Terapèutica de Can Puig és una institució terapèutica, educativa i socialitzadora que, mitjançant la contenció afectiva, es planteja oferir un espai on el resident pugui: evidenciar i identificar la seva patologia; millorar les seves relacions amb l'entorn; assolir una major estabilitat emocional i un progressiu augment de l'autoestima; adquirir o recuperar valors que facilitin la integració social; modificar actituds concretes i interessos, i iniciar la seva projecció de futur.

El medi residencial, amb 33 places, ofereix el potencial terapèutic i educatiu que confereix la convivència en un marc que reproduceix un model de micro-societat. Els grups d'autoajuda, l'estructura institucional, l'organització quotidiana, les normes de convivència, permeten assajar pautes de conducta que el resident haurà de consolidar fora de la Comunitat terapèutica.

Durant el curs 2013 el total de persones van estar a Comunitat Terapèutica va ser de 91 persones. El total d'estades fou de 9.737, amb una mitjana de 107 estades per persona (3,6 mesos).

El tractament terapèutic que es realitza a Can Puig és multidimensional, abastant els diversos àmbits de la vida de la persona que es troben afectats per una addicció a les drogues. El tractament té les dimensions següents: psicològica, social, relacional, de salut, laboral, formatiu / cultural, de lleure i de pràctica d'esports. En l'àmbit psicològic destaca el seguiment individual que es realitza a través de les entrevistes terapèutiques i les tutories amb els diferents professionals que formen l'equip d'atenció (psicòlegs, metges, educadors, treballadors socials).

El total d'entrevistes realitzades mensualment durant el 2013 ha estat:

gen	feb	mar	abr	maig	juny	jul.	agost	set	oct	nov	des	TOTAL
131	111	105	117	117	81	99	112	103	126	105	81	1.288

A nivell social i relacional el treball que es realitza és molt intensiu, ja que l'èxit en el tractament passa per la reincorporació de la persona en la societat. Aquest tipus de treball es realitza principalment a través de grups.

Detall dels grups realitzats

	gen	feb	mar	abr	maig	juny	juliol	agost	set	oct	nov	des.	TOTAL
TUTORIA	80		81	77		165	116	175	93	169	6	75	1.037
N. GR. TUTORIA	12		15	12		30	14	25	15	25	1	15	164
MITJANA TUTORIA	6,7		5,4	6,4		5,5	8,3	7,0	6,2	6,8	6,0	5,0	6,3
CONVIVÈNCIA	122	144	63	109	182	84	73	108	76	93	71	42	1.167
N. GR. CONV.	5	6	3	4	6	4	3	4	3	4	3	2	47
MITJANA CONV.	24,4	24,0	21,0	27,3	30,3	21,0	24,3	27,0	25,3	23,3	23,7	21,0	24,8
GRUPS EMOCIONALS	99	102	86	104	60	73	113	113	29	110	74	77	1.040
N. GR. EMOC.	10	14	15	15	9	11	18	14	4	19	13	10	152
MITJANA EMOC.	9,9	7,3	5,7	6,9	6,7	6,6	6,3	8,1	7,3	5,8	5,7	7,7	6,8
GRUPS GESTIO CONF.		2	2	2									6
N. GR. GESTIO CONF.		1	1	1									3
MITJANA GESTIO CONF.		2,0	2,0	2,0									2,0
Gestió Recursos Personals	160	207	164	181	157	56	199	82	92	187	310	127,0	1.922
GRUPS GRP	27	30	30	31	30	9	33	12	15	36	36	24	313
MITJANA GRP	5,9	6,9	5,5	5,8	5,2	6,2	6,0	6,8	6,1	5,2	8,6	5,3	6,1
REUNIÓ DE SECTORS.	89	42	58	73	34	76	57	21	19	25	67	60	621
N. GR. SECT.	13	7	10	12	6	12	9	3	3	5	18	10	108
MITJANA SECTORS	6,8	6,0	5,8	6,1	5,7	6,3	6,3	7,0	6,3	5,0	3,7	6,0	5,8
EXPRESSIÓ CORPORAL						8		7		9			24
N. GR. EXPR. CORP.						1		1		1			3
MITJANA EXPR. CORPOR						8,0		7,0		9,0			8,0
ORIENTACIÓ	72	61	34	86	67	56	59	93	57		68	81	734
N. GR. ORIENTACIÓ	11	10	6	12	10	8	8	12	10		12	12	111
MITJANA ORIENTACIO	6,5	6,1	5,7	7,2	6,7	7,0	7,4	7,8	5,7		5,7	6,8	6,6
GRUP PREV. RECAIGUDES	33	41	10	30	18	10		10	7	13		5	177
TOTAL GRUPS	6	7	3	5	4	2		2	2	3		1	35
MITJANA PREV RECAIG	5,5	5,9	3,3	6,0	4,5	5,0		5,0	3,5	4,3		5,0	5,1
GRUP FAMÍLIES C.T	47	46	33	40	21	14	24	29	33	31			318
TOTAL GRUPS	3	4	4	4	3	3	3	4	4	4			36
	15,7	11,5	8,3	10,0	7,0	4,7	8,0	7,3	8,3	7,8			8,8
TOTAL pers Grups	655	599	498	662	518	528	617	609	373	606	596	467	6.728
TOTAL GRUPS	84	75	83	92	65	77	85	73	52	93	83	74	936
MITJANA GRUP	7,8	8,0	6,0	7,2	8,0	6,9	7,3	8,3	7,2	6,5	7,2	6,3	7,2

Per altra banda, el tractament també implica els aspectes de salut de la persona a través d'una avaluació mèdica i el tractament o derivació a centres especialitzats, el seguiment de les patologies detectades, l'administració de fàrmacs, les analítiques d'orina per comprovar l'abstinència de la persona, les vacunacions i les tasques educatives i sanitàries.

Paral·lelament, també, es treballen els aspectes laborals amb objectius molt bàsics: ser puntual, complir els horaris, aprendre a organitzar-se, a preveure, a planificar, a treballar en equip, a tenir responsabilitats. Una part important d'aquest treball es realitza a través de les tasques que es realitzen en la comunitat terapèutica: administració, cuina, manteniment de la casa, neteja, bugaderia, cultiu de l'hort, feines de manteniment, etc. Tot això es complementa amb aspectes de formació acadèmica bàsica i amb aprofitament del lleure.

Mensualment s'avaluen dos indicadors per conèixer el nivell de resultats de la comunitat terapèutica. Un és l'índex de retenció que és del 60% (proporció entre les persones que estan al recurs, traient les que han tingut altes no terapèutiques sobre el total de persones). L'altre és l'índex d'èxit que és del 60% i és la proporció entre altes terapèutiques i el total d'altes.

Tipus d'alta	Percentatge del total
Terapèutica	60%
Voluntària	21,4%
Fuga	2,9%
Expulsió	15,7%
Força major	0%

Finalment, hem de destacar que durant el 2013, mitjançant una inversió de l'Ajuntament de Barcelona, s'han realitzat importants obres d'adequació i millora dels espais de Can Puig. Aquestes obres s'han concretat en la construcció d'una cuina nova, així com la completa remodelació dels espais de rebost i bugaderia. Millores en el sistema de calefacció i instal·lacions elèctriques. Les obres també han afectat a altres espais comuns, terapèutics i d'administració i han suposat una adequació a les normatives vigents que afecten als centres residencial de caràcter terapèutic.

2.6. Altres serveis

Tots aquests serveis especialitzats han comptat amb el suport complementari dels serveis jurídics, administratius i econòmics i de planificació del Consorci.

Més enllà de la continuïtat general en la tasca d'aquests serveis, cal destacar de l'any 2013 la finalització del període de vigència del Pla Director de Serveis Socials Especialitzats de la ciutat de Barcelona; l'aposta per la formació contínua, i finalment, la comunicació.

Partint del document "Balanç del Pla Director 2008-2013" en el que s'apuntaven el grau d'acompliment de les mesures i els temes pendents o que reclamen més desplegament del Pla anterior es destacaven els punts forts i els punts febles de l'etapa superada.

Com a punts forts, es destacaven: la consolidació dels models i cobertures dels serveis socials especialitzats i la millora en la gestió de centres i serveis; el sistema d'informació i atenció a la ciutadania sobre autonomia personal i dependència; la proximitat i l'aportació en mediació així com la participació en xarxes i espais de participació.

Com a punts febles o a millorar s'assenyalaven: l'impuls del coneixement i la seva difusió; la millora dels instruments de comunicació i informació; la millora de la qualitat i la innovació, així com l'avaluació de les polítiques; i la potenciació de la formació dels professionals.

Pel que fa a la formació continuada dels professionals, durant el 2013 es van seleccionar activitats formatives en base a dos eixos: l'aprofundiment en la reflexió ètica que vàrem iniciar l'any anterior i la preocupació per donar eines als professionals en el seu treball quotidià.

Així les accions més destacades en quant a formació i reflexió ètica han estat:

- L'organització d'Espais de Reflexió Ètica en els Serveis d'Intervenció Social (ERESS). Cada un d'aquests espais consisteix en la realització de 4 sessions de treball en les que a partir d'un protocol es treballen casos concrets. Durant el 2013 s'han desenvolupat espais en tres centres per a persones amb discapacitats: Centres Pere Mitjans, Joan Tries i Tres Pins i amb l'equip de Directors/res dels mencionats centres gestionats pel CSSBCN. També s'han portat a terme aquests espais en dos centres propis d'atenció a la infància: Centres Llimoners i Sant Andreu.
- L'aprofundiment en les estratègies de comunicació i motivació d'equips des del model de la PNL (Programació NeuroLingüística) a través d'un curs de 15 hores dirigit a personal d'estructura, administració i d'atenció directa a persones.

- La realització de diversos cursos sobre “La gestió emocional: una eina de treball personal i educatiu” dirigit al personal educatiu dels centres d’atenció a la infància: Llimoners i Centre Sant Andreu i la Casa i els Pisos d’Acollida per a Dones.
- Un curs de 18 hores de durada “Els Afectes: Com treballar els afectes i la sexualitat en els CRAEs”.
- Diversos cursos adreçats específicament a la Casa d’Acollida per a Dones com el de “Aproximació a la gestió de situacions derivades de la conducta adictiva” organitzat pel Centre de Prevenció i Intervenció de Drogodependències de la Diputació de Barcelona amb una durada de 6 hores o un Taller d’autodefensa per a dones.

Pel que fa a comunicació, cal destacar la publicació el 2013 del quadern sobre *“Diversitat funcional, afectivitat i sexualitat. Algunes qüestions ètiques que plantegen les relacions afectives i sexuals de les persones amb diversitat funcional amb necessitats de suport extens o generalitzat que viuen en residències”*. La publicació recull reflexions i recomanacions per a garantir els drets de les persones acollides en centres residencials i ha estat objecte de difusió i referència positiva en diversos fòrums de l’àmbit de la discapacitat.

Finalment, cal esmentar l’atenció continua que es dona a propostes i projectes externs per oferir-los orientació, així com l’assessorament a estudiants i professionals que de manera permanent s’ofereix des del consorci de Serveis Socials de Barcelona.